

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' — ΕΤΟΣ 30^{ον} ΑΘΗΝΑΙ 1—15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1916 ΑΡΙΘ. 108,7

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: Φωτιά θάλασσα και γυναίκα. — 'Η Λαΐς της Κορίνθου. — 'Από την Θερινή Ζωή. (κ. Κ. Παρρέν). — Πόλεμος ποίημα (κ. Είρ. Δενδρινού). — 'Ο άνδρας μου. — Το άσπρο τριαντάφυλλο. — Φίλησε τον μπαμπά. — Μετάλλια τιμής. — Το 'Ελληνικόν διήγημα (κ. Κ. Παλαμά), — Θέατρον.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. — ΕΤΟΣ 29^ο

'Αντίτιμον ετησίας εγγραφής δια τὸ ἐξωτερικόν..... Φρ. 10
 δια τὸ ἐξωτερικόν..... Φρ. 13

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

'Οδός Γ'. Σεπτεμβρίου 2

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς 'Εφημερίδος γίνονται δεκταὶ μόνον ἐντὸς ἐνὸς μηνός.

'Εκαστον τεύχος τιμᾶται 1 δραχ.

Τὰ ἀποστελλόμενα πρὸς δημοσίευσιν χειρόγραφα πρέπει νὰ φέρουν τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἀποστέλλοντος καὶ νὰ εἶναι καθαρογραμμένα.

Πᾶσα αἴτησις πρὸς ἐγγραφήν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου εἰς τραπεζικὴν ἢ ταχυδρομικὴν ἐπιταγήν ἢ καὶ εἰς τοκομερίδια.

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 'Ιανουαρίου καὶ εἶναι ἐτήσιοι.

Τὰ μὴ δημοσιευόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ

Θέλετε τὰ τέκνα σας καὶ ἰδίως αἱ νεαραὶ κόραι σας ν' ἀποκτήσουν ὄμμα καλλιτεχνικόν καὶ ἀγαλατωδές; Δὲν ἔχετε νὰ κάμετε ἄλλο παρὰ νὰ προμηθευθῆτε ἀπὸ τὸ

NEON ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ

'Οδός Αἰόλου 66

ΕΝΑ ΕΙΔΙΚΟΝ ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΝ

διὰ τοῦ ὁποίου τὰ ΚΥΡΤΑ ΣΩΜΑΤΑ γίνονται εὐθυτενέστατα καὶ καλλιτεχνικώτατα.

Τὸ γνωστὸν Φαρμακεῖον τοῦ κ. Γ. ΡΕΒΕΛΑΚΗ.

COSTUMES TAILLEURS

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ράπτῃς τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης Σοφίας καὶ τῆς Α. Β. Υ. τῆς

Πριγκηπίσσης 'Ελένης.

ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 30^ο | ΑΘΗΝΑΙ 1-15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1916 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1087

ΦΩΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ

Εἰς τὸ 'Εμπρὸς εἰς μίαν στήλην ποῦ γεμίζει τακτικὰ, μὲ ὑπογραφήν ἓνα λατινικὸν στοιχεῖον τοῦ ἀλφαβήτου, ἡ πένα, μετεμφισμένη καὶ αὐτὴ, τοῦ μεγαλειότερου μας ποιητοῦ ἐγράφη κατὰ τὴν ἐξήγησιν καὶ τὴν ἀνάμνησιν περασμένων ἐντυπώσεων γιὰ τὴν παροιμία «Φωτιά θάλασσα καὶ Γυναίκα», ποῦ ἔδωκεν ἀφορμὴν τὰ σχετικὰ μου δημοσιεύματα τῆς 'Εφημερίδος τῶν Κυρίων.

'Ο σοφὸς χρονολόγος φαίνεται νὰ πιστεύῃ ὅτι ἡ παλαιὰ αὕτη παροιμία δὲν ἔχει περὶ τὴν θέσιν τῆς εἰς τῆς ἡμέρας μας, ἀφοῦ ἔχει ἀναγνωρισθῆ ὅτι ἡ γυναίκα καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ εἰς τὴν πολιτείαν εἶνε στοιχεῖον εὐεργετικόν καὶ παράγων προόδου, θέμα δὲ τὸ ὅποιον δὲν χωρεῖ καμμιά συζήτησιν.

'Ολοι ἡμεῖς οἱ κάτοικοι τῆς πρωτεύουσας μετροῦμεν πάντοτε μὲ τὸ μέτρον τῶν γύρω μας ἀντιλήψεων τὴν καθολικὴν διανοητικότητά τοῦ 'Ελληνικοῦ κοινοῦ. Καὶ τὰς ἀντιλήψεις αὐτὰς τοῦ περιβάλλοντος τὰς πέρνομεν ἄλλιν ἀπὸ ἓνα στενὸν κύκλον ἀνθρώπων ποῦ παρακολοῦθοῦν καθεκίνησιν καὶ κάθε ζήτημα καὶ προσκαρμύζονται εἰς τὴν παγκόσμιον σκέψιν τῆς διανοουμένης ἀνθρωπότητος.

'Απὸ τὴν πλάνην αὐτήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ φυσικὴ αἰσιοδοξία μου παρέσυρεν ὡς τώρα καὶ ἐμὲ κατ' ἐπανάληψιν, μὲ ἀποσπᾷ πολὺ συχνὰ μίαν πραγματικότητά, ἡ ὁποία θὰ ἦτο λυπηρὰ

καὶ ἀπογοητευτικὴ, ἂν δὲν ἦτο φυσικὴ συνεπεῖς μιᾶς ἐξελίξεως ἡ ὁποία ἄλλοῦ μὲν γίνεταί μετὰ ταχύτητα θαυμαστὴν καὶ ἄλλοῦ παρεκκλίνει ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς ἢ κερκινωβατεῖ.

'Η πυρκαϊὰ τοῦ Τατ τοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλεται καὶ ἡ σχετικὴ ἀθρογραφία μου, μὲ εὐρήκεν εἰς μίαν μικρὰν λουτρόπολιν ριμμένην εἰς μίαν γωνίαν τοῦ Κορινθιακοῦ, μέσθ εἰς ἓνα περιβάλλον 'Ελληνικὸν μὲν, ἀλλὰ παγκοσμίου προελεύσεως 'Ελλήνων.

'Η Παλαιὰ καὶ ἡ Νέα 'Ελλάς, ὁ ἀποικιακὸς 'Ελληνισμὸς τοῦ 'Εξωτερικοῦ εἰς τὰς ἀποστάσεις τὰς πλέον μακρὰς μὲ τὴν 'Αφρικὴν, τὰς 'Ινδίας καὶ τὸ Μεξικὸν ὡς ὅρα ἀντιπροσωπεύοντ' εἰς τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ ξενοδοχείου μας.

'Η πυρκαϊὰ τοῦ Τατοῦο καὶ αἱ συναφεῖς μὲ τὴν ἐν γένει κατάστασιν μας κρίσεις καὶ ἀντιλήψεις ποῦ ἐκυκλοφοροῦσαν γύρω μου, μὲ ἐξύπνησαν εἰς μίαν πραγματικότητα τὴν ὁποίαν πολὺ ὀλίγον ὑπέθετα.

'Η γυναίκα εἰς τοὺς κύκλους αὐτοὺς ἄγνωστος ἐντελὸς καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν γυναίκα. 'Η γυναίκα τῶν χωριῶν, τοῦ φλέρτ, τῆς κκογλωσσίας, τῆς τουκλέττας, τοῦ σκανδάλου, τῆς μικροπολιτικῆς ἐπένω εἰς ἓνα ἀπέραντο τραπεζομάντυλο, ὅπου γίνεταί με ξεχωριστὴν ἡδονὴν ἢ ἀνατομία τῆς ἀπὸ ἀνδρός καὶ γυναίκας.

Παρακολούθησα σχετικὰς συζητήσεις, ἐνῶ ἐφαινόμουν βυθισμένη εἰς τὴν ἀνάγνωσίν μου. 'Η παροιμία Φωτιά, θάλασσα καὶ γυναίκα,

εγκυκλοφορούσαν ως αξιώμα, είτε όταν επεκρίνετο ή σύγχρονος ανατροφή των κοριτσιών, είτε όταν παρετάσσοντο παραδείγματα οικογενειακών καταστροφών, είτε όταν γύρω από ένα πράσινο τραπέζι άνδρες και γυναίκες συζητούσαν το χαρτοπαίγνιον, είτε και όταν εμπίπτετο εις πάθος και μακίαν εξωφρενικήν ή πολιτική συζήτησις.

Και ομολογῶ ὅτι ὑπῆρξεν στιγμή, ποῦ ἔκαμην καὶ ἐμένει ἀκόμη νὰ ἀμφιδάλω, ἂν τὸ ζήτημά μας ἐπροχώρησεν ὅσον ἔπρεπε ἢ μᾶλλον ὅπως ἔπρεπεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἂν ἡ γυναικεία πρόοδος δὲν ἔχη παρενοηθῆ, ἂν ἡ ἰδέα τῆς χειραφετήσεως δὲν ἔχει πάρει ἕνα στραθὸν δρόμον καὶ δὲν κινδυνεύει νὰ φέρῃ τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς ἀποτέλεσμα, ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ περιμένομεν ὅλοι μας.

Διότι πρόοδος καὶ χειραφέτησις δὲν θὰ εἴπῃ βέβαια ἐξάνδρισμός ὑπὸ τὴν χειροτέραν μορφήν τῶν παραπληρώσεων καὶ ἐλαττωμάτων καὶ πηθῶν. Πρόοδος δὲν θὰ εἴπῃ κοριτσάκια μόλις εἰκοσι ἐτῶν ποῦ πίνουν οἶζο καὶ καπνίζουν καὶ βωμολογοῦν καὶ ξεγυμνώνουν ἀναιδέστατα σῶμα καὶ ψυχὴν μαζί, ἀπλῶς γὰρ νὰ σκοτώσουν τὴν ὥραν τῶν, καὶ νὰ δείξουν πῶς νεωτερίζουν καὶ εἶναι ἐλεύθεροι. Πρόοδος καὶ χειραφέτησις δὲν θὰ εἴπῃ πάθη κορυφούμενα εἰς σημεῖον, ὥστε ἡ ἀπόκτησις τοῦ χρηματικῆς εἴτε χαρτοπαικτικῆς, εἴτε δι' ἄλλων μέσων νὰ κρατῇ νέες καὶ μὴ γυναικείες κερφωμένες ἡμερονύκτια ὀλόκληρα γύρω ἀπὸ τὸ πράσινο τραπέζι τοῦ μπικκαῶ καὶ τοῦ πύκερ. Πρόοδος καὶ χειραφέτησις δὲν θὰ εἴπῃ σκανδαλώδης ἐπέμβασις εἰς τὰ πολιτικὰ παρασκηνία καὶ ἀνταλλαγὴ ὑβρεολογιῶν καὶ ξεμυλιασμάτων κινδύνων καὶ κυρήματα ἡλίθια ποῦ ἀναστρώνουν αὐτὴν τὴν ἰδέαν τῆς οικογενειακῆς ἁρμονίας καὶ ἡσυχίας. Πρόοδος καὶ χειραφέτησις δὲν θὰ εἴπῃ ἀγὼν ἀναιδέας πρὸς καταστροφὴν οικογενειακὴν τούτων χάριν ἐκείνων, πρὸς ἀποσύνθεσιν καὶ ἐξευτελισμὸν καὶ καταπάτησιν κάθε εὐγενοῦς καὶ ὠραίου ἰδανικοῦ.

Καὶ τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ἄνδρες καὶ γυναίκες τῶν κύκλων αὐτῶν ἔχουν περὶ τῆς γυναικείας τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἀξιωματικῆς «**φωτιά. θάλασσα καὶ γυναίκα**». Ἴσως διότι κρίνουν ἀπὸ τὰ ἴδια, ἴσως διότι δὲν ἔχουν καμμίαν πραγματικὴν ἰδέαν τῶν εὐεργεσιῶν τῶν τριῶν αὐτῶν στοιχείων, ὅταν χρησιμοποιοῦνται καὶ κανονίζονται σύμφωνα πρὸς τοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους ἐτάχθησαν νὰ ἐξυπηρετοῦν.

Ἡ σχετικὴ ἀθροιστικὴ μου λοιπὸν δὲν ἐσκοποῦσε τὴν ἐπίδειξιν εὐγλωττίας, οὔτε καὶ ἦτο θέμα καλὸν δι' ἀντιλήψεις παρασμένων ἐποχῶν. Ἀπλῶς ἦτο μίξ εἰκὼν τοῦ τί ἡμπεροῦν

νὰ γείνουν καὶ τὰ εὐεργετικώτερα στοιχεῖα τῆς δημιουργίας, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ποῦ τὰ ὑπέταξε λησμονεῖ καὶ παραγνωρίζει τὴν δύναμιν τῶν.

Ἀδικημένη ἡ φωτιά καὶ τὸ νερό, ὅπως ἀδικεῖται καὶ ἡ γυναικὴ εἴτε ὅταν ἐπεριφρονεῖτο ὡς σκλάβη καὶ πλάσμα κατωτέρης ποιότητος, εἴτε καὶ ὅταν παρεγνωρισμένη καὶ παραγνωρίζουσα τὸν ἐκυτόν της ἐκλαμβάνει ἐλευθερίαν καὶ πρόοδον τὰ πάθη καὶ τὸν ἠθικὸν ἐκτροχιασμὸν.

Κ. Παρρέν.

Η ΛΑΪΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Δὲν ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν Κόρινθον καὶ νὰ εὐρεθῆ ἀντιμέτωπος μὲ τὸν Ἀκροκόρινθον, χωρὶς νὰ ἀναμνησθῆ τὴν παλαιὰν δόξαν τῆς πόλεως αὐτῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδοξάσθη τόσον ἡ Ἀφροδίτη, ἡ θεὰ τῆς ὠραιότητος καὶ τὴν ὁποίαν ἀπθανάτησεν ἡ Λαῖς, ἡ ὠραιότερα γυναίκα τῶν χρόνων ἐκείνων.

Τὸ «**οὐ παντὸς πλεῖν εἰς Κόρινθον τοῦ Δημοσθένους**» δίδει τὸ μέτρον τῆς περιωπῆς καὶ τοῦ πολυτελοῦς μεγαλείου τῆς πρώτης τότε Πελοποννησιακῆς πόλεως τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν ὁποίαν συναντᾶτο ὅ,τι ἐκλεκτὸν εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ εἰς ἀριστοκρατίαν γένους καὶ πλούτου καὶ πνεύματος ὄχι μόνον ἡ Ἑλλάς, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀκμαζούσαι τότε εἰς Ἀνατολικὸν πολιτισμὸν μεγάλαι πόλεις τῆς Ἀσίας.

Διὰ νὰ δώσωμεν μίαν ἰδέαν τοῦ παρελθόντος αὐτοῦ μεγαλείου, τὸ ὁποῖον ἦτο πολὺ ἀνώτερον εἰς πολυτέλειαν, τέχνην καὶ πνευματικὴν ἀνθισιν καὶ ἀπὸ τῆς πόλεως τῶν Παρισίων εἰς τὴν μεγαλητέραν καὶ εὐγενεστέραν ἐκδήλωσιν τῆς Γαλλικῆς Πρωτεύουσας, δημοσιεύομεν ἀπὸ σήμερον τὰ κατὰ τὴν διάσημον Λαῖδα, τὴν μεγαλητέραν γυναικείαν προσωπικότητα τῆς Κόρινθου τῆς Ἀρχαιότητος.

Διὰ νὰ ἐννοηθῆ ἡ διαφορά ἢ χωρίζουσα τὰς ἐταίρας τῶν χρόνων ἐκείνων, ἀπὸ τὰς κοινὰς γυναικείας ποῦ ὑπῆρχαν καὶ τότε καὶ τώρα, εἰς τὰς διαφόρους μεγαλουπόλεις, πρέπει νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ἐταῖρα εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν. Φίλος καὶ σύντροφος ἦτον ὁ ἐταῖρος, φίλη καὶ σύντροφος ἡ ἐταῖρα, καθ' ἣν ἐποχὴν ἢ σύζυγος κλεισμένη εἰς τὸν γυναικωνίτην, ἀμόρφωτος καὶ ἀστοιχείωτος ἀποκλειστικὸν προορισμὸν εἶχε νὰ τεκνο-

ποιῆ καὶ νὰ διευθύνῃ τὰς δούλας καὶ τοὺς δούλους.

Ἡ φίλη ἦτο κατὰ κανόνα ἀνωτέρας μορφώσεως, γυναίκα εὐφυῆς, ἢ ὁποία δὲν ἐδούλευεν εἰς καμμίαν πρόληψιν, καὶ δὲν ὑπετάσσετο εἰς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῆς ἐποχῆς. Τὸ κάλλος ἂν δὲν ἦτο πάντοτε κύριον προσὸν τῶν ἐταίρων, ἢ χάρις ὅμως, ἢ καλλιαισθησία καὶ οἱ εὐγενεῖς καὶ ὠραῖοι τρόποι ἦσαν ἀπαραίτητα ἐφόδια. Μαθήτριά τῶν μεγάλων φιλοσόφων καὶ ἐμπνεύουσαι τοὺς μεγάλους καλλιτέχνας ἐθεωροῦντο κατὰ τὴν στενὴν καὶ μικροκωνίτου, τόσον ἐπικίνδυνον ἀντίπαλον, ὥστε νὰ ἀποτελοῦν τὴν αἰώνιαν ἀνυσυλίαν καὶ νὰ εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῶν ραδιουργιῶν τῶν.

Ἡ ἀνθισις τῆς Τέχνης, ἡ ἀκμὴ τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν, ἡ φιλοσοφία εἰς τὰς ὑψηλοτέρας αὐτῆς ἐκδηλώσεις εἶχεν ὡς ἐλατήριον καὶ πηγὴν τὴν τάξιν τῶν γυναικῶν αὐτῶν. Πρὸ δύο χιλιῶν χρόνων αἱ ἐταῖραι εἶχαν λύσει τὸ ζήτημα τῆς κοινῆς καὶ διὰ τὰ δύο φύλα ἠθικῆς καὶ εἶχαν κανονίσει τὴν ζωὴν τῶν ἐπὶ τῇ βάσει ἀρχῶν ἐλευθέρων, αἱ ὁποῖαι πολὺ συχνὰ ἐφθασαν μέχρις αὐταπαρνήσεως καὶ ἡρωϊσμοῦ.

Ἀρκεῖ νὰ ἐπαναληφθῆ ὅτι ἡ Ἀσπασία ὑπῆρξεν ἡ φίλη καὶ σύντροφος τοῦ Περικλέους τοῦ μεγαλητέρου πολίτου τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ὅτι εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῆς ὀφείλεται ὁ Παρθενῶν καὶ ὁ χρυσοῦς αἰὼν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, διὰ νὰ ἐννοηθῆ ποῖον μέρος ἐπαίξαν εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος αἱ γυναίκες αὐταί.

Η ΛΑΪΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Α΄

Ἡ παιδικὴ ἡλικία της. Ἡ τόσον ἐνδοξος εἰς τὰ χρονικά τῆς καλλονῆς γυναίκα ποῦ ἔφερε τὸ ὄνομα Λαῖς τῆς Κόρινθου ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν. Ὁρφανὴ ἀπὸ πολὺ μικρᾶς ἡλικίας ἡ Λαῖς ἐπροστατεύθη ἀπὸ μίαν Αἰγινήτιδα ἀνθοπώλιδα ποῦ τὴν ἐστελλε κάθε ἡμέραν εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ναοῦ τῆς Φωτεινῆς Ἥρας, νὰ πωλῆ στεφάνια ἀπὸ ἄνθη εἰς τὰς γυναίκας ποῦ ἤθελαν νὰ στολίσουν τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς.

Ἐξῆσε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἕως δέκα ἐτῶν χωρὶς τίποτε νὰ εἶχε δεῖξει εἰς αὐτὴν τὸ χρυσοῦν μέλλον ποῦ τὴν ἐπερίμενε.

Ὁ γλύπτης Σκόπας περπατοῦσε ἕνα πρῶτ' εἰς τὸ περίστυλον τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας

μελετῶν τὴν σύνθεσιν τοῦ ἔργου τοῦ τῆς Ἐπιχαρίτου Ἀφροδίτης. Τὰ μάτια του ἐστάθησαν κατὰ τύχην εἰς τὴν μικρὰ Λαῖδα, τῆς ὁποίας τὰ χέρια γεμάτα λουλούδια καὶ ὑψωμένα πρὸς τὰ ἐπάνω εἶχαν τὴν χαριτωμένην στάσιν τῶν κανηφόρων, κατὰ τὴν ὥραν τῆς θυσίας. Ὁ καλλιτέχνης εἶδεν ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν ὅλην τὴν λεπτότητα τῶν γραμμῶν καὶ τὴν χάριν τοῦ σχήματος ποῦ ὑπέσχετο τὸ ὠραῖον αὐτὸ σῶμα τῆς παρθένου.

Μὰ τὴν Ἀφροδίτην, τῆς εἶπε, πλησιάζοντας, εἶσι τὸ χαριτωμένο πλάσμα ποῦ ὠνειρευόμην διὰ τὸ ἔργον μου. Φέρε στο σπῆτι μου τὰ λουλούδια σου, ποῦ εἶναι λιγότερο φρέσκα ἀπὸ τὰ μάγουλά σου, θὰ σοῦ πληρωθοῦν ὅσο θέλεις.

Τὸ παιδί εὐχαριστημένον ἀπὸ τὴν προσφορὰν καὶ ἀπὸ τὰ λόγια ἠκολούθησε τὸν Σκόπα καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔφυγε μαζί του κρυφὰ διὰ τὰς Ἀθήνας.

Ἡ φημισμένη Ἀσπασία τῆς Μιλήτου χήρα τοῦ Περικλέους καὶ ξαναπανηρωμένη με ἕνα πλούσιο ἔμπορον εἶχεν ἀκόμη στὴν πρωτεύουσάν τὸ σχολεῖον τῆς εὐγλωττίας καὶ τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ ἔρωτος. Ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀντισθένης, ὁ Ξενοφάνης καὶ ἄλλοι μεγάλοι φιλόσοφοι τὴν ἐπεσκέπτοντο τακτικά.

Παρὰ τὴν προχωρημένην τῆς ἡλικίαν ὅλοι ἐμαζεύοντο γύρω της καὶ τὸ σπῆτι της ἦτο τὸ rendez-vous ὅλου τοῦ ἐκλεκτοτέρου κόσμου τῶν Ἀθηνῶν. Εἰς αὐτὴν τὴν σχολὴν ἡ νεαρὰ Λαῖς ἔλαβε τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς γλυκειᾶς τέχνης τῆς γοιτείας καὶ τῶν καλῶν τρόπων, ποῦ ἔμελε νὰ τὴν κάμῃ μίαν ἡμέραν τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ἐξυπνῆς καὶ χαριτωμένης γυναικῆς διὰ τῆς ὁποίας ὑπερηφανεύετο ἡ Ἑλλάς.

Ἡ Λαῖς ἦτο μόλις δεκαεξὶ ἐτῶν τότε καὶ οἱ καλλιτέχνηται θαμβωμένοι ἀπὸ τὴν χάριν τῆς ὁμολογοῦσαν ὅτι δὲν εἶχαν ποτὲ ἰδῆ ἕνα σῶμα τόσο θαυμαστὸν συνδυασμένον με τὴν καλλονὴν.

Ἡ Ἀσπασία ἡ ὁποία ἦτο ἐβδομήντα ἐτῶν τότε εἶχε ἀφοσιωθῆ εἰς τὴν Λαῖδα καὶ ἐφαίνετο ὑπερήφανη, διότι εἶχε κοντὰ της ἕνα τόσο σπάνιον θησαυρὸν.

Ἀπὸ τότε αἱ Ἀθῆναι διεκήρυτταν ὡς ὠραιότεραν τῶν γυναικῶν ἐκείνων ποῦ εἶχε ποζάρει ὡς μοντέλο εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς Ἐπιχαρίτου Ἀφροδίτης. Ἀλλὰ ἡ Λαῖς εἶχε τὸ δλέμμα ἐστραμμένον πρὸς τὴν Κό-

ρινθον, πόλιν ἔνδοξον διὰ τὰ προνόμια ποῦ ἐχάριζε εἰς τὴν καλλονήν. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Ἀσπασίας ἐγκατέλειψε τὴν πόλιν τῆς Ἀθηνῶν δι' ἐκείνην τῆς Κορίνθου τῆς μελλούσης πατρίδος της, ὅπου τὴν ἠκολούθησε καὶ ὁ Σκόπας.

P.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

B'

Ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐμμορφία καὶ ἡ ψυχὴ τῶν σα' λονιῶν τῶν Πηγῶν εἶναι φυσικὰ τὰ κορίτσια.

Ἡ νέα γενεὰ εἶναι τώρα τὰ κλωνιά, τοῦ μεγάλου καὶ παλαιοῦ δένδρου τῆς φυλῆς κάτω ἀπὸ τὸν ἐλεύθερον καὶ δροσερὸν ἀέρα καὶ μέσα εἰς τῆς θαλασσῆς ἀκτίνες ἐνὸς ἡλίου φωτεινοῦ καὶ ζωογόνου.

Τὸ δένδρον τῆς φυλῆς δὲν τρώγεται πειὰ στῆς ρίζες τοῦ ἀπὸ τὸ σαράκι τῆς σκλαβιάς, ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ κορμὸς τοῦ ἔχει τῆς ἀπέραντες γέρι- κες κουφάλες ποῦ ἔκαναν τὰ κλαδιά του ἀτροφικὰ καὶ ἐμάραιναν τὰ φύλλα καὶ τοὺς ἀνθούς ἀκόμη μόλις ἀνοίγαν.

Τώρα νέα λιπάσματα, νέες καταβολάδες, νέα μπόλια καὶ νέα δροσερὰ νερὰ ξαναγέννησαν τὸ παλῆν δένδρον, ἐδυναμώσαν τὸν κορμὸ του, ἐκαλόθρεψαν τοὺς κλάδους του καὶ ἔτσι ἡ νέα ἀνθισίς τῆς φυλῆς παρουσιάζεται θαυρά, ἀκμαία, μυροβολημένη καὶ ὠραία. Μέσα εἰς εἰκοσι κορίτσια οὔτε μιὰ ἀσχημὴ ἢ καχεκτικὴ ἢ ἀδύνατη, ἢ κακοντυμένη καὶ μελαγχολικὴ καὶ κατηφής, ἢ ὠχρὰ καὶ ἀναιμικὴ κατὰ τὴν παλῆν μόδα τῆς ρομαντικῆς ἐποχῆς. Ἄλλ' οὔτε καὶ καμμιά Sainte Nitouche καὶ μαριονέττα, καὶ νευρόσπαστα ποῦ κρεμασμένα ἀπὸ μιὰ λεπτὴ ἑτεροκίνητη κλωστή ἀνοίγαν ἄλλοτε τὸ στόμα τους γιὰ ἓνα ναι ἢ γιὰ ἓνα ὄχι, προσποιημένες, ψεύτικες, μὲ μυαλὸ σιδεροδεμένο καὶ μὲ καρδιὰ σαβανωμένη σὰν μούμια.

Τὰ κορίτσια τώρα εἶναι ἄνθρωποι, ἔχουν τὴν ἀτομικότητά των, τῆς ἰδέας των, τὰ αἰσθηματά των. Δὲν εἶναι πειὰ ἡ σφίγγες καὶ τὰ δυσκολονόητα αἰνίγματα ἄλλων καιρῶν. Συνειθίζου- με κάποιαν λογικὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν ἀνατρο- φὴν νὰ ἀντικρίζουν τὴν ζωὴν πρόσωπο μὲ πρό- σωπο, νὰ ἀτενίζουν τὸ μέλλον μὲ κάποιαν συ- νειδησὴν τοῦ τι κρύπτει ὀπίσω καὶ νὰ προσπα- θοῦν νὰ μελετοῦν, νὰ διακρίνουν καὶ νὰ κρί- νουν κατὰ τὴν ἀξία του κάθε περιβάλλον, κάθε καλὸ ἢ κακὸ συναπάντημα ποῦ εὐρίσκειται στὸν δρόμο των.

Δὲν λείπουν ἐν τούτοις ἀπὸ τὸν γενικὸν αὐτὸν κανόνα καὶ οἱ ἐξαιρετικοὶ τύποι, ποῦ διακρί-

νεται μέσα στοὺς ἄλλους καὶ ζωντανεύουν καὶ δίδουν ἓνα χρῶμα πειὸ ζωηρὸ, πειὸ κτυπητὸ εἰς τὴν ζωὴ τῆς ἐξοχῆς. Εἶναι κορίτσια, ποῦ ἔπρεπε νὰ γεννηθοῦν ἀγόρια. καλοὶ samarades τῶν νέων, ποῦ λέγουν ἀφοβα καὶ τολμηρὰ τὰ σῦκα σῦκα καὶ τὴν σκάφη σκάφη.

Εἶναι τύποι ξενικοὶ μᾶλλον γιὰ τὴν ἰδική μας κοινωνία, τύποι ποῦ ἀπαντοῦν στὴ Σλαβικὴ φυ- λή, ἐκεῖ ποῦ ἡ γυναῖκα εἶναι ἴση μὲ τὸν ἄνδρα καὶ κρίνεται μὲ τὸ ἴδιο μέτρο καὶ μὲ τὰ ἴδια σταθμά.

Κοντὰ σ' αὐτὲς πολύτιμα γιὰ διασκεδᾶσι τὰ μουσικὰ κοριτσιάκια, ἐκεῖνα ποῦ ξέρουν νὰ μι- λοῦν καὶ λίγο στῆς ψυχῆς εἴτε μὲ τὰ ὠραία των τραγούδια, εἴτε μὲ τὴν ἀπαγγελίαν των, εἴτε μὲ τὸ πιάνο των ποῦ ὅσο εἶναι ἀνιαρὸ κάτω ἀπὸ βαρεῖα ἢ ἄμουσα δάκτυλα, τόσο γίνεται ἀπόλαυ- σις καὶ χάδι καὶ μέθη ψυχικὴ ὅταν τὸ ζωογονῆ- ζαὶ τὸ ἐμπνέη ταλέντο γεννημένο κάτω ἀπὸ καλ- λιτεχνικὸ ἀστερισμὸ.

Ἄλλος τύπος κοριτσιῶν, ποῦ ἐμφανίσθη εἰς μονωμένα κρούσματα εἶναι ἐκεῖνες ποῦ ἔχουν πα- ραγνωρίσει τὴν ἰδέαν τῆς προόδου, ποῦ δὲν ἐκα- τάλαβαν τί θὰ εἴπῃ χειραφέτησις, καὶ ποῦ διὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον δὲν ἔχουν ἀρχάς, οὔτε καὶ εὐγένειαν ψυχῆς, οὔτε καὶ στοιχειώδη ἰδέαν καλῆς συμπεριφορᾶς.

Αὐτὲς εὐτυχῶς εἶναι ἡ ὀλίγες καὶ εἰς τὸ σα- ρανταῖομερο ταξίδι τοῦ Κορινθιακοῦ ὀλιγιστες καὶ σπάνιες.

Εἰς τὸ πράσινο τραπέζι τῶν νέων, ποῦ ἦτον ἡ ἀπαραίτητη συνέχεια τῆς ἀπογευματινῆς συν- τροφιάς ἢ τοῦ βραδεινοῦ χορευτικοῦ γλεντιοῦ κορίτσια καὶ κυρία ἐδοκίμαζαν τὴν τύχην των. Γυναῖκες ὄχι χαρτοπαίτριες, κάθε ἄλλο.

Μυαλωμένες, ἀπὸ ἐκεῖνες ποῦ μετροῦν μὲ τὸν οἰκονομολογικὸν διαβήτην κάθε των πρᾶξιν, ποῦ διευθύνουν τὰ σπίτια των μὲ μέτρον, ποῦ ἀνατρέφουν τὰ παιδιά των λογικὰ καὶ μὲ πρό- γραμμα.

Ὅπως εἰς τὸν χορὸ ὑπάρχουν οἱ ὠρισμένοι κύκλοι, ἢ ταπετσαρία ποῦ διασκεδάζει μὲ τὴν τρελλὴ εὐθυμία τῶν ἄλλων, ἔτσι καὶ γύρω εἰς τὸ πράσινο τραπέζι γίνεται ὁ κύκλος τῶν θεατῶν.

Μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ τρέλλα ὄσων παίζουν πληρόνεται ἀκριβὰ, ἐνῶ μόνον ὁ γύρω κύκλος διασκεδάζει, ὅσον δὲν παρασύρεται ἀπὸ τὸ εὐκόλο κέρδος, ὅσον δὲν κυριεύεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ δοκιμάσῃ τὴν τύχην του.

Εἰς τὴν ἀρχὴν μὲ δεκαρούλες, ἔπειτα μὲ φράγκα, τὰ ὁποῖα ὁ πειρασμὸς ἐδεκαπλασίασεν, φρόνιμες κυρίες καὶ νέα κορίτσια, ἐμπῆκαν χω- ρὶς νὰ τὸ καταλάβουν εἰς τὸν ἐξωφρενικὸν χο- ρὸν τοῦ μπακαρᾶ. Δειλὲς εἰς τὴν ἀρχὴν, τολ-

μηρότερες ὕστερα ἔβλεπαν τὰ πεντοδραμάκια των νὰ γίνωνται δεκάδραγμα, γιὰ μιὰ στιγμὴ μάλιστα καὶ δεύτερον μηδενικὸ νὰ ἀνεβάξῃ τὰ φόντα των εἰς τὰ ἀμύθητα κέρδη τοῦ ἑκατονταδράχμου. Πόσα σχέδια γιὰ τὸ κέρδος αὐτὸ ποῦ δὲν τὸ ἐπερίμεναν. Τὰ pourboires τῶν γκαρσονιῶν, ὁ περίπατος μὲ τὴν ἄμαξαν, — ὁ μόνος σχεδὸν δυνατὸς εἰς τὸ πετρώδες καὶ σκονοσκεπαστο Λουτράκι—ἡ βαρκάδα, ἡ ἐκδρομὴ εἰς τὸ δάσος, ἡ ἐπίσκεψις εἰς τὴν Κόρινθον, ὅλα αὐτὰ θὰ ἐγί- νοντο μὲ τὸ ἀτέλειωτο καὶ ἀνεξάντλητο αὐτὸ ἑκατοστάριον. Καὶ μὲ τὴν ἀκριβείαν τῶν ἡμερῶν μας τὰ ἀπλούστατα αὐτὰ καὶ ἀθωότατα γιὰ τὴν ἐξοχικὴν ζωὴν παραστρατήματα τοῦ προὔπολο- γισμοῦ, μόνον μὲ τὸ ἔκτακτο τῆς τύχης κέρδος ἐπετρέπετο, γιὰ τὸν περισσότερον κόσμον ποῦ δὲν εἶχε βαπόρια ἢ τοῦλάχιστον μπακάλιο ἢ ἐμπο- ρικὸ ἢ κληρονομικὰ ἑκατομμύρια.

Ἄλλὰ ἔπαθαν ἡ πρωτόβγαλτες κερδισμένες, ὅτι παθαῖνον συνήθως καὶ οἱ πειὸ παλῆοι χαρ- τοπαίκται. Δὲν ἠμπόρεσαν νὰ κρατήσουν τὸν θησαυρὸν των εἰς τὴν τσέπη των οὔτε εικοσι- τέσσερης ὥρες. Εὐθὺς ποῦ τὸ πράσινο τραπέζι ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του εἰς τὸ μικρὸ σαλονάκι τῶν νέων, εὐθὺς ποῦ τὰ ἔξυπνα παιχιδάκια καὶ τὰ πεταχὰ τραγουδάκια ἔσβυναν ἐπάνω εἰς τῆς ἀναπαντικῆς πολυθρόνας εἰς τῆς ὁποῖες νεολαία ἀρσενικὴ καὶ θηλυκὴ εἶχε κάμει ἐγγραφὴν κατα- στέσεως εἰς τῆς κυρίας μὲ τὰ ἄσπρα μαλλιά εἶχαν ἀφίσει ὡς ἀχρηστες τῆς ξερῆς καὶ ψάθινες κα- ρέκλες—εὐθὺς ποῦ ἡ μπάγκα κατέθετε τὰ κεφάλαιά της καὶ οἱ παίκται ἐλάμβαναν τὰς θέσεις των, ἢ κυρίες, δυὸ μάλιστα συντηρικώτατες κυ- ρίες τῆς συντροφιάς μου ἐφαίνοντο σὰν νὰ ἠλε- κτρίζοντο. Κουβέντες, εὐθυμία, γέλοιο, ποίησις τοῦ ὀλόγιου φεγγαριοῦ, ἔξυπνάδες, μουσικὴ τῆς θαλάσσης, ὅλα ἔχάνοντο, ὅλα ἐσκοτεινιάζαν ὅλα ἔσβυναν ἐμπρὸς των.

Μιὰ ἀφηρημάρα, ἓνα νευρικὸ τίξ, μιὰ ἀκρά- τητος ἔλξις τῆς ἔσυρς πρὸς τὰ μέσα. Σιγά, σι- γά, μὲ τὴν πρόφασιν ἐνὸς μουδιάσματος, μὲ τὴν ἀπόπειραν ἐνὸς σουλάτσου, μὲ τὴν δικαιολογίαν τῆς προσγλήσεως ἐνὸς γκαρσονιοῦ, ἢ μιᾶς συνε- νοήσεως ἀνυπάρκτου, ἔπρεναν ἡ μεγαλύτερη πρῶτα, ἡ νεωτέρα ἔπειτα τὸν δρόμον τοῦ παι- χιδιοῦ. Ἦσυχα, ἀμέριμνα, δῆθεν, μὲ βῆμα ἀργὸ καὶ μετρημένον. Ὁ πρῶτος σταθμὸς ἐγένετο ὀπίσω ἀπὸ τὸν γνωστότερον παίκτην. Μετὰ τὸν πρῶτον γύρον καὶ τὸν διπλασιασμὸ τῆς πρώτης δραχμῆς, ἡ πλησιεστέρα καρέκλα μετεκινεῖτο, ἡ κυρία εὐρίσκει θέσιν, ἐκάθητο φαινομενικῶς ψυ- χρὰ, σοβαρὰ, ἀπαθὴς καὶ ἀδιάφορος. Πραγμα- τικῶς ὅμως εὐχαριστημένη, γεμάτη συγκίνησιν, ὅλη ὄνειρα καὶ ἐλπίδες γιὰ τὴν τύχην ποῦ δὲν

μποροῦσε παρὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι εὐμε- νῆς, γενναία, εὐνοϊκὴ.

Δὲν εἶμαι διόλου βεβαία ἂν αἱ φιλικαὶ κυ- ρία δὲν ἐπεκαλοῦντο τὴν ἐπέμβασιν κάποιου εὐνοϊκοῦ εἰς τὴν εὐτυχίαν των ἀγίου.

Καὶ ἂν προληπτικαὶ ὅπως ὅλοι οἱ νεοσύλλε- κτοι, ἀλλὰ καὶ οἱ συστηματικοὶ χαρτοπαίκται, δὲν ἀγγίζαν τὴν στιγμὴν ποῦ ἔβαζαν τὸ πεντό- δραχμὸν των κάποιον ὠρισμένον δακτυλίδι ἢ κά- ποιον μπρελόκ, ἢ κάποιον καμπούρικον πλάτη, ἀπὸ αὐτῆς ποῦ δὲν λείπουν ποτὲ ἀπὸ τὰ χαρτοπαίγνια.

Εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι μέσα εἰς μίαν ὥραν τὰ πρὶν γελαστὰ πρόσωπα εἶχαν κατσουφιάσει, τὸ σοβαρὸν καὶ βέβαιον ὕφος εἶχε χάσει ὅλην του τὴν ἀξιοπρέπειαν, μὲ τὰ μάτια χαμηλά, τὸ στόμα σφικτὸ καὶ ξένο ἀπὸ κάθε μειδίαμα, μὲ μίαν μάλιστα ρυτίδα εἰς τὰ δύο πλάγια, τὸ μέ- τωπο σοβαρὸ μὲ ζωγραφισμένες ἐπάνω του ἀ- νιαρῆς καὶ δυσάρεστες φροντίδες.

Συμπέρασμα: Μέσα εἰς τὴν κακὴν, τὴν γουρ- σουζικὴν αὐτὴν ὥρα, ἡ εὐθυμία, καὶ τὰ ὠραία σχέδια καὶ αἱ ἐλπίδες τῶν κυριῶν εἶχαν κάμη πτερὰ μαζὴ μὲ τὸ κερδισμένον ἑκατόδραχμο τῆς προτεραιᾶς καὶ μαζὴ ἀκόμη μὲ ἓνα ἢ δύο ἑκα- τόδραγμα ἀπὰ τὰ προωρισμένα γιὰ τὴν θερινὴν κούρα. Μὲ τὴν ἀκατανίκητην ἐπιθυμίαν ποῦ κυ- ριεύει ὅλους ὅσοι τὴν πάθουν εἰς τὰς τυχηρὰς αὐτὰς περιπετείας, ἀρχίζαν καὶ αἱ δύο κυρία νὰ ἀποδίδουν εἰς ἄλλους τὴν αἰτίαν τῆς ζημίας των. Καὶ ἔπειτα μὲ τὰ κεφάλια κάτω καὶ μὲ τῆς σέ- πες ἐλαφρῆς ἐλήγειαν νὰ κοιμηθοῦν.

Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ὅταν ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ἡ μπάγκα ἔχασε δυὸ χιλιάδες καὶ οἱ κερδι- σαντες εὐθυμοῦσαν θριαμβευτικὰ, ἡ κυρία καὶ τὰ κορίτσια ὠρρίζοντο μέσα των ὅτι δὲν θὰ τὴν ἐπάθαιναν ἄλλη φορὰ.

K. Π.

ΠΟΛΕΜΟΣ

Μοῦ λέει μιὰ μέρα ἡ Δόξα.—«Ἐλα μὲ μένα
Κεῖ ποῦ κανόνια ἀδιάκοπα βροντᾶνε
Καὶ παλληκάρια, ἀγένεια ἀρματομένα.
Μὲ τοῦ ἀδερφοῦ τὸ αἶμα ξεδιψᾶνε.

Μ' ἐκστατικὰ τὰ μάτια, καρφωμένα
Στὰ κάλλη μου, ποῦ ἐκεῖ φεγγεβολᾶνε,
Προβάλλοντες τὰ στήθια τ' ἀντρειωμένα
Στὴν καταλύτρα φλόγα, ὅσο περνᾶνε.

Μ' ἀντὶ τῆς Δόξας τ' αἶλο στεφάνι.
Μὲς στοῦ πολέμου τὴν σπαράχτρα ἀντάρα
Ἄκουσα βογγητὰ, πόνους, λαχτάρα.

Κ' εἶδα νεκρῶν ἀπῆσιο καραβάνι.
Καὶ στῶν κοράκων τ' ἀγριο φαγοπότι
Μὲ γέλοιο σαρκασμὸν τὴν ἀνθρωπότη.

(Ἀπὸ τὰ Σονέττα τῆς κ. Εἰρ. Δανδρινού).

Ο ΑΝΔΡΑΣ ΜΟΥ

Τὸν βλέπω ἀπὸ τὸ παράθυρο νὰ φεύγῃ πρὸς τὸ σκιερὸ πεζοδρόμιον... Πηγαίνει εἰς τὸ συμβούλιόν του, ὅπως μοῦ εἶπε πρὸ ὀλίγου, φιλώντας με στὸ μέτωπο. Τὸ καπέλλο του καινούργιο λάμπει, ἡ ρεντεγκότα του στολίζει τὸ ὄραϊο του σῶμα, τὸ πανταλόνι του τσακισμένο τῆς στιγμῆς, μεῦ δὺ ἡλίους εἰς τῆς μύτες τῶν σκαρπινῶν του, προχωρεῖ θριαμβευτικὰ κυττάζοντας κάθε γυναῖκα ποῦ ἀπαντᾷ, ἀρκεῖ νὰ εἶναι νέα καὶ καλοντυμένη.

Ἡ γυναῖκες τοῦ ἀνταποδίδουν τῆς ματιές του, μερικὲς μάλιστα καὶ κυττάζουν ὀπίσω των, ὡς ποῦ δὲν φαίνεται πειὰ.

Πενῆντα πέντε ἐτῶν καὶ νὰ ξελογιάζῃ ἀκόμη τῆς γυναῖκες! Νὰ ἄνδρας μιὰ φορά, ποῦ ἀλήθεια, δὲν ξέρω ἂν μοῦ ἀξίζε. Ἐγύρισε τὴν γωνιά τοῦ δρόμου καὶ δὲν τὸν βλέπω πειὰ.

Ἀλλὰ γύρω μου εἰς τὰ γραφεῖα, εἰς τοὺς τοίχους, εἰς τὰ τραπεζάκια ἢ φωτογραφίες του ἀφθονοῦν. Ὀλόκληρες, μποῦστοι, πρωτομέρες μόνο, με καπέλλο ψηλὸ, με ταξειδιώτικο σκουφί, με καπέλλο μαλακὸ με παναμά, χωρὶς καπέλλο, με γυαλιά, χωρὶς γυαλιά, με φράκο, με παλτό, με καλοκαιρινά, μόνος του, με συντροφίες, με τὸ σκύλλο του, με φίλους, τῆς φωτογραφίες αὐτὲς τῆς μαζεύω τώρα καὶ εἴκοσι χρόνια. Πλημμυροῦν τὰ δωμάτια, τὴν σάλα, τὰ γραφεῖα, ἢ φωτογραφίες αὐτὲς ποῦ ζωντανεύουν τὴν λεπτὴν φυσιογνωμία με τὰ ὄμορφα δακτυλιδωτὰ μαλλιά, πυκνότερα στὴν ἀρχή, λιγότερα τώρα τελευταῖα, με τὰ γελαστὰ πονηρὰ μάτια, με τὸ νοριτσίστικο στόμα, με τὰ θαυμάσια ἄσπρα δόντια. Εἶναι ἡ σκέψις μου ἢ αἰωνία ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πάντα, ἡμέρα καὶ νύκτα εἰς κάθε ὥρα καὶ κάθε στιγμῆν.

Ἄλλ' αὐτὸς; Με ἀγαπᾷ ἐπίσης. Ὡ! βέβαια. Πιστεύω ὅτι καμμιά ἄλλη γυναῖκα στὸν κόσμον δὲν ἔχει τόσο τὴν ἀγάπην του, ὅσο ἐγώ. Γιατὶ καμμιά ἄλλη δὲν θὰ ἐθυσιάσεν ὅ,τι ἐθυσίασα καὶ δὲν θὰ ἔκανεν ὅ,τι ἔκανα γιὰ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν ποῦ ἔχω ἐγὼ μέσα στὴν καρδιά του.

Μοῦ ἔχρησθη βέβαια ὑπομονὴ καὶ ἐγκαρτέρησις ποῦ δὲν θὰ εἶχε καμμιά ἄλλη στὴν θέσιν μου. Οὔτε δάκρυα, οὔτε παρόνα, ποῦ θὰ τὸν ἔκαναν μανιώδη. Οὔτε

τύφλωσις, οὔτε δουλοπρέπεια, ποῦ θὰ τὸν ἔκαναν τύραννο. Καὶ ἔτσι ὕστερα ἀπὸ τῶσων χρόνων γάμο ὁ ἄνδρας μου δὲν μοῦ εἶναι οὔτε ξένος, οὔτε τυραννικός.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ κόσμος με λυπᾷται κάπως, χωρὶς γι' αὐτὸ νὰ αἰσθάνωμαι καμμίαν ταπεινώσιν. Πιστεύω μάλιστα ὅτι μερικὲς ἀπὸ τῆς φίλες του με ζηλεύουν.

Ὅπως ὅποτε ἔχω περάσει στιγμὲς ἄσχημες στὴ ζωὴ μου, χωρὶς φεῦ! νὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸ τέρας των, ἴσως μάλιστα νὰ περῶ τῆς πειρῆ ἐπικίνδυνες στιγμὲς τὴν ἐποχὴν αὐτήν.

Ἄλλως τε τίποτε δὲν με ἀπατᾷ. Μαντεύω πάντα πότε ἀρχίζει ἓνα νέο πάθος πότε εὐρίσκεται εἰς τὴν δόξαν του καὶ πότε ξεθυμαίνει. Εἰς τὴν ἀρχὴν νομίζει κανεὶς ὅτι ξαναγεννιέται με ὅλην τὴν προσπάθειάν ἀδιαφορίαν του διὰ τὸ νέον ἄστρον του. Ὑστερα γίνεται ἀφρονιμένος, εὐρίσκεται ἀπασχολημένος, δὲν ἔχει τὸ νοῦν του εἰς τίποτε καὶ εἰς τὸ τέλος γίνεται νευρικός, δύσθυμος, φέρει τὴν ὀμίλιαν εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς χθεσινῆς λατρείας του με τρόπον μᾶλλον δυσάρεστον καὶ με ἓνα τικ τῶν φρονιδῶν, καθρέπτειν ἀλάνθαστον τῆς φωτιᾶς ποῦ σβύνει, τοῦ πάθους ποῦ σκεπάζεται με τοὺς πάγους τῆς ἀδιαφορίας.

Εἰς τὸν τόνο τῆς φωνῆς του ὅταν ἐρχεται τὸ βράδυ ἢ τὴν νύκτα, εἰς τὸ βλέμμα του, εἰς τὰ χάρδια του ἀντιλαμβάνομαι ὅτι με ἔχει προσδώσει καὶ ξέρει ὅτι τὸ ξέρω. Γιατὶ καὶ αὐτὸς με γνωρίζει, με ψυχολογεῖ, με νοιώθει. Καὶ ἔτσι ὅ,τι λέγομεν καὶ ὅ,τι κάνομεν σκεπάζεται με ἓνα θάμπωμα ἀμφίβολον, ποῦ δὲν εἶναι ψέμμα—ἀφοῦ καὶ οἱ δὺο γνωρίζομεν τὴν ἀλήθειαν—ἀλλὰ ἓνα εἶδος συμφωνίας μυστικῆς, ποῦ ἀφίνει νὰ περνοῦν κάθε τρέλλα τοῦ ἀνδρός μου χωρὶς σκηνὲς οἰκογενειακὲς καὶ ἀνωφελεῖς καυγάδες.

Καὶ ἔτσι ὅταν ἄνθρωποι με καλὴν ἀνατροφὴν περνοῦμεν μαζὺ κάθε περίοδον τρικυμίας ψυχικῆς, ἐκεῖνος ἀβρότατος καὶ εἰς τοὺς τύπους ἠρησικευτικῶς αὐστηρὸς καὶ ἐγὼ ἀδιάφορος καὶ ὑπερήφανος, με τὴν ψυχὴν ὅμως συχνὰ αἱματωμένην.

Καὶ ὅμως τὰ εἴκοσι αὐτὰ χρόνια πόσο θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς, καμωμένοι, ὅπως εἴμεθα ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλο. Καὶ πῶς ἐδοκιμάσαμεν τὴν εὐτυχίαν αὐτὴν εἰς τὰ σπάνια ταξείδια ποῦ ἔτυχε νὰ εὐρεθοῦμεν μόνοι καὶ ποῦ δὲν ἐπρόφθασε νὰ κάμῃ ἔστω καὶ πρόσκαιρες φίλιες.

Ὅταν γυρίζομεν ἀπὸ τὰ ταξείδια μας εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ ἀλλάξῃ ζωὴν, νὰ μείνῃ πιστὸς μαζὺ μου. Μὰ πόσο διαρκοῦν αἱ ἀποφάσεις αὐταί, ὅσο καὶ αἱ τῶν χαρτοπαικτῶν ἢ τῶν μανιακῶν τῆς μορφίνης,

Γυναῖκα φιλόσοφος

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Ἐσκέρθη ὅτι θὰ ὑπέφερε πολὺ, γιατί ποτὲ δὲν τῆς ἐφάνη τόσο τραχημένος, ποτὲ δὲν εἶχε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἦτο τόσο ἀπηλπισμένος. Κεῖ ἐροβήθη. Τί; δὲν τὸ εἴσχευε καὶ ἡ ἰδίς. Ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, τὰ χέρια τῆς ἀπλώθησαν πρὸς τὸ σῶμα τὸ γυρισμένο πρὸς τὸ μέρος τοῦ τοίχου καὶ τὰ μάτια τῆς ἐρίχθησαν περίτρομα πρὸς τὴν ὀπίσω πτέπη τοῦ πανταλονοῦ του. Εἰς ἓνα δευτερόλεπτο ἀντελήθη ποῦ ἦτον ὁ κίνδυνος. Μόλις ἀδιόρατο, γιὰ κάθε ἀνύποπτον καὶ ἀδιάφορον, ἐσχημάτιζε τὸ σχῆμα του κάτω ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς πτέπης τὸ μικρὸ φονικὸ ὄπλο, ποῦ τόσο πάντα τὴν ἐτρόμαζεν ὅταν τὸ ἐβλεπε στὰ χέρια τοῦ παιδιοῦ τῆς.

Χωρὶς διαταγῶν ἄπλωσε τὸ χέρι στὴν μισανοικτὴ πτέπη, ἔβγαλε προσεκτικὰ τὸ περιστροφὸν, τὸ ἔκρυψε στὴ μέση τῆς κάτω ἀπὸ τὴ μπλούζα τῆς καὶ ἔφυγε τρεχάτη, ὅταν κλέπτεις ποῦ ἀφῆρεσε τὸ πορτοφόλι καλοῦ καὶ τρέπεται ἀμέσως εἰς φυγὴν.

Εἰς τὸ διάδρομο ἀπήντησε τὸν ἄνδρα τῆς. Τί συμβαίνει κα γιατί δὲν κατεβαίνει ὁ γυιὸς σου; Ἐξέρεις ὅτι σήμερον δὲν ἐπάτησεν εἰς τὸ γραφεῖο, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐπῆγε στὸ τένο, ὅπως καὶ χθές; Τίποτε ἐρωτοδουλειές, ὑποθέτω. Δὲν πῶγε τίποτε νὰ μοῦ γιὰ τὸ συνοικέσι με τὴν Καίτη καὶ νὰ πᾶν νὰ πέσῃ σὲ τίποτε λάσπες, ὅταν ἡλίθιος.

Ἡ δυστυχημένη γυναῖκα ἔτρεψε, ὅταν νὰ ἦταν ἔνοχος αὐτῆ, ὅταν αὐτῆ νὰ εἶχε συμβουλευσὶ τὸ παιδί τῆς νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν Καίτη. Ὑστερα ὅσο ἠσθάνετο τὸ ρεβόλβερ νὰ τῆς πληγῶναι τὴ μέση, δὲν ἐτολμοῦσε νὰ κινηθῇ, ἀπὸ φόβο μήπως τὸ ἀντελήθη ὁ ἄνδρας τῆς καὶ εὐρὴ αἰτίαν νὰ ἐπιτεθῇ με τὴν συνειθισμένην του σκληρότητα ἐναντίον τοῦ νέου.

Δὲν μοῦ κάνεις τὴ χάρι, νὰ τοῦ πῆς νὰ ἔλθῃ κύριο πρῶτὸν στὴ δουλειά του, γιατί ἀλλοιῶς θὰ εὐρὼ ἐγὼ τρόπον νὰ τὸν φέρω; Καὶ ἐγύρισε πίσω, χωρὶς νὰ δείξῃ τὴν ἐλαχίστην ἀνησυχίαν, χωρὶς νὰ σκερθῇ ὅταν ὅτι τὸ παιδί του μποροῦσε νὰ εἶναι καὶ ἄρρωστο.

Εἶχε κατέβῃ δὺο τρία σκαλοπάτια στὴν γυ-

ριστὴ σκάλα καὶ ἡ γυναῖκα του ἔμενε πάντοτε ἀκίνητη στὴ θέσιν τῆς, γλωμῆ ἀπὸ φόβο, με τὴν καρδίαν σφιγμένη καὶ με τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα. Ἡ μίς Μπέσσα τὸν ἐπερίμενε καὶ αὐτῆ στὸ πλατὺν σκαλοπάτι καὶ ἐπρόβλεπε δειλὰ τὸ κεφάλι τῆς γιὰ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ὁ κύριος εἶχε πλέον ἀπομακρυνθῇ. Ἦταν ἴσως ἡ πρώτη φορὰ ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια, ποῦ ἡ γουβερνάντα εἶχεν ἐκτοπίσει τὴν γυναῖκα ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς κοντὰ στὸν ἄνδρα τῆς, ποῦ ἡ δὺο αὐτὲς γυναῖκες ἐνόουνταν εἰς τὴν αὐτὴν σκέψιν, εἰς κοινὴν ἀγωνίαν, εἰς ἓνα φόβον κινδύνου γιὰ τὸ παιδί αὐτό, ποῦ ἀγαποῦσαν καὶ ἡ δὺο τόσο διαφορετικὰ, ἀλλὰ με τόσο μεγάλῃ ἀγάπην.

Τί ἔχει, ἐψιθύρισε ἡ μίς Μπέσσα; Εἶναι ἄρρωστος; θέλετε νὰ τὸν περιποιηθῶ ἐγὼ; Ἐσεῖς δὲν μπορεῖτε, ὑπερέρετε πολὺ.

Καὶ ὅταν νὰ ἐπερίμενε, ἔστω καὶ ἀπὸ τὴν χειροτέραν τῆς ἐχθρὴν τὰ ὀλίγα αὐτὰ λόγια τῆς συμπαιθεῖς, ἡ δυστυχημένη γυναῖκα ἐγλωμικνε ἀκόμη περισσότερο καὶ θὰ ἐσορῶζετο κάτω, ἂν ἡ Ἀγγίλις δὲν ἐπρόφθανε νὰ τὴν κρατήσῃ στὰ δυνατὰ τῆς χέρια. Χωρὶς μάλιστα νὰ χάσῃ καίριον, ἔδωκε μιὰ κλωτσιὰ στὴν πόρτα τοῦ Στέφας καὶ ἔσυρε τὴν λιπόθυμη γυναῖκα ἔως τὸν σοφὰ τοῦ δωματίου.

Τῆς ἐφάνη ὅμως παράξενο πῶς ὁ νέος δὲν ἐκινήθη, ἀλλ' οὔτε ἔδωκε σημεῖον ζωῆς με ὅλον τὸν θόρυβον ποῦ ἔκαμεν ἡ μεταφορὰ τῆς λιποθυμημένης μητέρας του. Μὰ τί συμβαίνει λοιπὸν ἐδῶ; εἶπεν ἡ Ἀγγίλις ὀμιλοῦσα με τὸν ἐαυτὸ τῆς. Καὶ ὤρμησεν εἰς τὸ κρεβάτι τοῦ νέου, καὶ ἀφοῦ ἔβαλε τὸ χέρι τῆς στὴν καρδίαν του, ἄρχισε νὰ τοῦ δίδῃ μπάτσες δυνατὲς εἰς τὸ πρόσωπο. Ἡ μητέρα σας πεθαίνει καὶ δὲν σηκώνεσθε καὶ δὲν συγκινεῖσθε καὶ δὲν δίδετε σημεῖον ζωῆς. Ὁ Στέφας ἀνοῖξε τὰ μάτια του, ἔδοκίμασε νὰ σηκωθῇ, ἀλλὰ καὶ πάλι ἐξανάπεσε ὅταν νὰ ἔχασεν ἀμέσως συνείδησιν τοῦ τί συνέβαινε γύρω του.

Μὰ πρέπει νὰ με βοηθήσετε, εἴτε μὴ ἀληθινὰ θὰ τὴν χάσῃ τὴν μητέρα σου, εἶναι τώρα τόσο ὄραν ἀνάσθητη. Καὶ ἄρπαξεν ἀπὸ τὸ γκερικτὸν τὴν μποτίλιαν με τὸ νερὸ καὶ τὴν ἀδειασε σχεδὸν ὅλη εἰς τὸ κεφάλι τοῦ νέου.

Ὁ Στέφας κάτω ἀπὸ τὴν δυνατὴν αὐτὴν ψυχρολουσίαν συνήλθεν ἐντελῶς, ἐπετάχθη ἀπὸ τὴν θέσιν του καὶ ὤρμησε πρὸς τὴν μητέρα του. Μαννοῦλά μου, τί ἐπαθεῖς; καὶ ἐγονάτισεν ἐμπρὸς τὸν καναπέ καὶ ἄρχισε νὰ τῆς φιλῇ τὰ χέρια καὶ νὰ τὴν φωνάζῃ με τὰ γλυκύτερα ὀνόματα.

Ἡ μίς Μπέσσα ἐνθουσιασμένη ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προχείρου τῆς ἰατρικῆς, ἀδειασε

Καβαλλιῶται πρόσφυγες εἰς τὸν κήπον Καραϊσκάκη τοῦ Πειραιῶς.

τὸ λίγο νερὸ ποῦ εἶχε μείνει στὴ μποτίλια εἰς τὸ πρόσωπο τῆς κυρίας, ἔπειτα ἐδοκίμασε νὰ τὴν ξεκουμπώσει. Καὶ τότε εἶδε μὲ τρόπον τὸ μικρὸ βεβύλβερ νὰ κυλᾷ εἰς τὸν καναπέ καὶ ἐνόησε τί κίνδυνον εἶχε διατρέξει ὁ Στέφανος. "Ὁ! εἶναι κακὸ αὐτό, εἶπε, δείχνοντας στὸν νεὸ τὸ ἔπλον, τὸ ὁποῖον καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν τσέπη τῆς. Ὁ φόβος τοῦ κινδύνου ποῦ εἶχε διατρέξει ὁ νεὸς αὐτός, ἡ ἰδέα ὅτι χωρὶς τὴν μητέρα του θὰ ἦταν ἴσως τὴ στιγμή αὐτὴ νεκρὸς ἐξύπνησε μέσα εἰς τὴν γυναῖκα αὐτὴ τὸ ἐνστικτο τῆς μητρικῆς στοργῆς, ποῦ φωνεῖται σὲ κάθε γυναικεῖο στήθος.

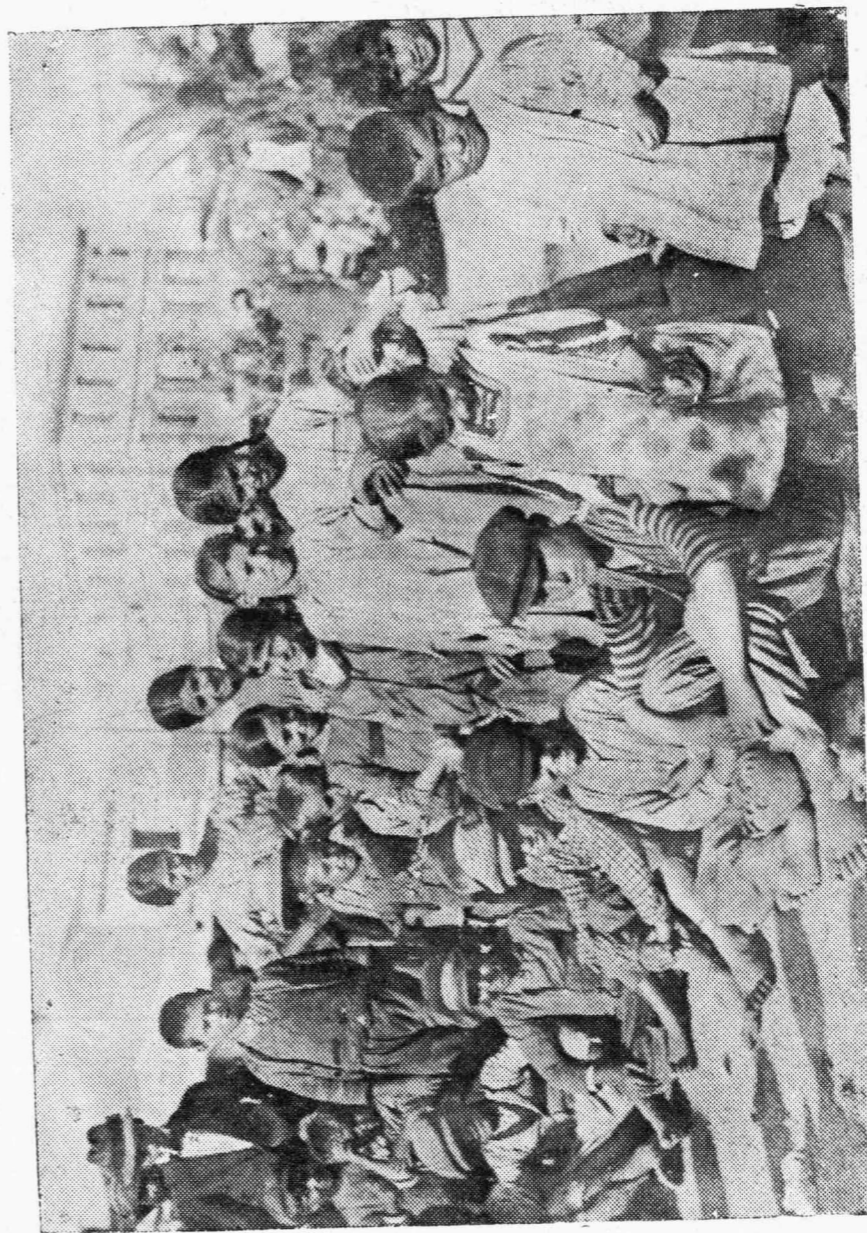
Καὶ τότε ὅλο τῆς τὸ πάθος γιὰ τὸν νεόν ποῦ διέτρεξε τὸσον κίνδυνον, ποῦ τώρα τῆς ἔβλεπε σὰν ἡλίθιος, ἀνελύθη εἰς μιὰ στοργή ποῦ ἐσυμμενωσε μὲ ὅ,τι ἤσθάνετο γι' αὐτὸν ἡ ἰδία ἢ μητέρα του. Ἄσυνείδητα σχεδὸν ἔφυγεν ἀπὸ τὸ δωμάτιον. Κάτω εἰς τὴν τραπεζοκίε εὗρηκε τὸν πατέρα, ὁ ὁποῖος ἐπεριπατοῦσε μέσα ἔξω ὕπως ἔκανε ὅταν ἦτο πολὺ θυμωμένος. Ἄλλ' ἄντι νὰ συμφωνήσει μαζὶ του, ὅταν ἤρχισε νὰ

ροβερίζη καὶ νὰ φωνάζη, τοῦ εἶπεν ἀποφασιστικά. "Ὁ, τι καὶ ἂν πᾶθῃ τὸ παιδί σας, ὅ,τι καὶ ἂν συμβαίνει ἔδῳ, πταίετε σεῖς ὁ ἴδιος.

— Πῶς! ἐτολμοῦσε λοιπὸν καὶ αὐτὴ νὰ ταχθῆ μετὰ τὸ μέρος τῶν ἄλλων;

Ἄλλ' ἡ μίς Μπέσσα ἐξηκολούθησε: Ναι ἔδῳ ὅλοι τρομοκρατοῦνται. Καὶ ὅλοι πρέπει νὰ σκέπτονται ὅπως ἐσεῖς καὶ νὰ κάμουν ὅ,τι θέλετε σεῖς.

Τὸ παιδί σας πρέπει νὰ γίνῃ τραπεζίτης, τὸ παιδί σας πρέπει νὰ ἐρωτευθῆ τὸ κορίτσι ποῦ τοῦ ἐδιαλέξατε σεῖς. Τὸ παιδί σας πρέπει νὰ πνίξῃ μέσα κάθε κλίσην του καὶ κάθε του σκέψιν. Γιατὶ πνεῦμα, καρδιά, κισθήματα, χαρακτηριστῆρα, ὅλα πρέπει νὰ κινῶνται ἀπὸ τὴν μπαγγέτα σας, ἀπὸ τὸ λεπτὸ σπαγγάκι ποῦ κινῶνται καὶ διευθύνονται ἀπὸ ἓνα καὶ τὸ ἴδιον χέρι τῶν νευρόσπαστα ὄλων τῶν τυράννων τοῦ εἴδους σας. Καὶ τὸ παιδί σας προτιμᾷ νὰ ἀποθάνῃ. Σὰς ἀρέσει αὐτό;— Ὁχρὸς, περίφοβος ὁ τραπεζίτης, χωρὶς νὰ μπορεῖ νὰ εἰπῆ λέξιν διηυθύνῃ πρὸς τὴν θύραν. Εἶχε λοιπὸν συμβῆ

Ὁμιλος μικρῶν Καβαλλιωτῶν.

δυστύχημα; Και από φόβον δὲν ἐπροχώρησε, δὲν ἐζήτησε νὰ νὰ μάθῃ. Ἐβλεπε μόνον σὰν μεγάλος ἔνοχος τὴν Ἀγγλίδα καὶ ἐζητούσε νὰ μαντεύσῃ τί κακὸ εἶχε συμβῆ, ὥστε νὰ μεταβάλλῃ ἀπὸ τὴν μιὰ στιγμή εἰς τὴν ἄλλη τὴν γυναῖκα αὐτή.

Πές μου ὅτι ζῆ τῆς εἶπε μὲ ἓνα λυγμὸν εἰς τὸ στήθος καὶ σοῦ δίνω τὸν λόγον μου νὰ τὸν ἀφήσω νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλει, νὰ γίνῃ ὅ,τι τοῦ ἀρέσει, νὰ φύγῃ αὐρίον ἀμέσως γιὰ τὴν Εὐρώπη, νὰ σπουδάσῃ ὅ,τι θέλει. . . .

Ἡ Ἀγγλίς ἠσθάνθη ὅτι ἀπὸ τὴν στιγμήν αὐτὴν ἐξηρτάτο ἡ σωτηρία τοῦ νέου. Καὶ συνειθισμένη ἀπὸ τὴν μακρὰν ζωὴν τῆς μέσας εἰς τὸ σπῆτι αὐτὸ νὰ εὐρίσκη τὴν ψυχολογικὴν στιγμήν τῆς ἀδυναμίας τοῦ σκληροῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου, ἀπήντησε:

Ὁ υἱός σας εἶχεν ὄλην τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ τελειώσῃ μὲ τὴν ζωὴν, ἀλλὰ ἡ μητέρα του τὴν ἐπρόλαβε. Ἴδου τὸ ὄπλον. Καὶ ἡ μητέρα του ἔσχιε τὴν στιγμήν αὐτὴν τὸ γράμμα ποῦ εὐρήσκεν εἰς τὴν τσέπη του. Δυστυχῶς ἂν ἐπρόλαβαν τὸν θάνατον κάτι ὅμως φαίνεται νὰ συμβαίνει εἰς τὸ κεφάλι του μέσας. Δὲν ἀκούει, δὲν ἐννοεῖ. . . .

Πηγαίνω ἀμέσως, εἶπεν ὁ πατέρας χωρίς ὅμως καὶ νὰ ἠμπορῇ νὰ προχωρήσῃ. Τὰ πόδια του ἐβάραιναν σὰν μολύβι καὶ διὰ μιᾶς ἡ γλῶσσά του δὲν εἰμπορούσε νὰ ἀρθρώσῃ λέξιν. Τὸ ἐνστικτὸν τοῦ πατέρα ἦ καὶ ὁ φόβος ὅτι ἂν ἐπάθαινε τὸ παιδί αὐτὸ ἔσθαι καὶ τὸ ὄνμα του μαζὶ, τοῦ ἐπροξένησαν τὴν ταραχὴν, ὥστε αἰμακτώδης ὅπως ἦταν καὶ ἀμέσως μετὰ τὸ φάγητόν ἐπάθε συμφορῆσιν.

Ἡ Ἀγγλίς τὸν εἶδε νὰ μελανιάζῃ, καὶ νὰ χάνῃ τὰς αἰσθήσεις του, καὶ μόλις ἐπρόφθασε νὰ σπρώξῃ ὀπίσω του μιὰ πολυθρόνα, γιὰ νὰ μὴ τὸν ἀφίση νὰ σωριασθῇ κάτω.

Ἡ γρηῃ μητέρα του, ποῦ παρεμύνησε πάντοτε ἔξω ἀπὸ τῆς πόρτες ὠρμησεν ἔξω μὲσας. Γιὰ τὸ Θεό! Τρέξε στὸ γκαζόν, γλήγωρα, ἐφώνησε, ἐνῶ μὲ τὰ τρεμουλιαστά της χέρια ἐπροσπαθοῦσε νὰ ξεκουμπώσῃ τὸ ὑποκάμισόν του. Πραγματικῶς ἡ μιᾶς Μπέσση, ὅπως ἦταν ἐτρέξεν εἰς τὸ ἀντικρινὸ σπῆτι, ὅπου ἐκατοικοῦσε ἓνας γκαζόν. Ἐφθασεν ἐκεῖνος ἀμέσως, καὶ ἐζήτησε τὸν σφυγμὸν καὶ ἐπροσπονήθη ὅτι ἐγραφε κάποιαν συνταγὴν. Εἰς τὴν Ἀγγλίδα ὅμως ἐνευσεν ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ ἀρρώστου ἦταν εἰς κίνδυνον. Ἐὰν ἔγῃ δευτέραν προσβολὴν εἶπε, ἀγγλικά, θὰ ἀποθάνῃ. Καὶ ἔπειτα ἐκύτταξε γύρω του, ἐκπληκτος διότι δὲν εἶδεν ἐκεῖ οὔτε τὴν γυναῖκά του, οὔτε τὸν υἱόν του.

Καὶ οἱ δύο εἶναι ἄρρωστοι καὶ δὲν ἐπρόφθα-

σα νὰ τοὺς εἰδοποιήσω, εἶπεν ἡ μιᾶς Μπέσση, ἡ ὁποία ἔπρεξεν ἐπάνω, ὠρμησεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Στέφας καὶ χωρὶς κανένα προσίμιον, καμμίαν ἐπιφύλαξιν, καμμίαν ἐκδήλωσιν συγκινήσεως εἶπεν: ὁ κύριος ἐπαθεν ἀποπληξίαν. Ὁ γαζόν εἶναι κάτω καὶ δὲν φαίνεται νὰ ἐλπίζῃ.

Μητέρα καὶ υἱὸς εἰς τὸ ἀγγελικὸν αὐτὸ τοῦ θανάτου ἔμειναν σὰν ἀπολιθωμένοι. Ὁ Στέφας ἔτρεξε πρῶτος, ἐπήδησε τῆς σκάλας καὶ ἐντὸς δευτερολέπτου εὐρέθη εἰς τὸ πλάι τοῦ πατέρα του. Χωρὶς νὰ εἰπῇ λέξιν ἔβλεπε τὸ κατκαμμένο πρόσωπον καὶ τὰ ἐξωγκωμμένα μάτια τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, σὰν ἀπλοῦς θεατῆς οἰοσθήσασθε. Δὲν ἐτολμοῦσε νὰ μιλήσῃ, νὰ ἐρωτήσῃ, νὰ βγάλῃ φωνήν. Τόσον ἐφοβεῖτο μήπως ἡ φωνὴ τὸν ταραχῇ, τὸν ἐρεθίσῃ, τοῦ κάμῃ κακὸ καὶ αὐξήσῃ τὸν κίνδυνον. Ἡ μητέρα του, ἡ ὁποία εἶχε φθάσει ἀργότερον στηριζομένη καὶ ἀπὸ τὴν μιᾶς Μπέσση, ἐκρυψεν ἀμέσως τὸ πρόσωπόν της εἰς τὰ χέρια της, τόσον τὴν ἐτρόμαξε ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου, τόσον εἶχε μέσας εἰς ὀλίγας στιγμὰς λησμονήσῃ τὸ μακρύτερον ὄλεθρον τῆς ζωῆς, τὸ ὅποιον τῆς εἶχεν ἐπιβάλλει ὁ σκληρὸς ἐγωϊσμὸς τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ.

Ἡ γρηῃ μητέρα του μόνον τὸν ἀντίκρινε χωρὶς κανένα ἄλλο αἰσθημα παρὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ συνήρχετο, θὰ ἐγίνετο πάλιν καλά. Τῆς ἦτο ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ ὅτι ὁ υἱός της ποῦ ἦτο τόσο ἀκαμῆτος καὶ τόσο νέος ἀκόμη θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποθάνῃ ἔτσι ἔξαφνα, πρωτίτερον ἀπὸ αὐτὴν καὶ μάλιστα πρωτίτερον ἀπὸ τὴν φυσικὴν γυναῖκά του.

Δὲν ἔχει τίποτα, γκαζόν. Εἶναι τόσο γερὸς, ἐπανελάμβανε κάθε στιγμήν. Τὸν ἐσύχισαν πάλι καὶ ἔστρεψε γύρω της ἄγρια βλέμματὰ καὶ ἔτσι τοῦ ἀνέθηκε τὸ αἶμα στὸ κεφάλι. Βλέπεις ὁ γυμναστικὸς σου δὲν εἶχεν ἔλθει στὸ τραπέζι σήμερον. Καὶ ὁ ἀνθρώπος ἐτραχύθηκε. Ἐφαγε καὶ σὰν κάτι παραπάνω. Πάρτε του λίγο αἶμα, γκαζόν. Καὶ θὰ δῆτε πῶς θάρθῃ ἀμέσως στὰ χρώματά του. Ἐέρω γώ. Ἐτσι εἶχε πάθει καὶ ὁ μακαρίτης ὁ ἀνδρας μου. Καὶ εὐθὺς ποῦ τοῦ πήραν αἶμα ἔγινε καλά.

Ὁ ἰατρός ἐμειδιούσε, ἤκουε τὴν φλυαρίαν τῆς γρηῆς, χωρὶς οὔτε νὰ τῆς ἀπαντᾷ, οὔτε νὰ φαίνεται διατεθειμένος νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὰ γκαζόνσῳ της. Ὁ Στέφας μετὰ τὴν πρώτην συγκινήσιν ἄρχισε νὰ κλαίῃ σὰν μικρὸ παιδί. Μὲ τὴν καρδίαν φουσκωμένη ἀπὸ τὰς τρομερὰς συγκινήσεις τῆς ἡμέρας ἐκείνης, μὲ τὴν ἀγωνίαν, ὅτι ἡ ἀπουσία του ἀπὸ τὸ τραπέζι ἐπροκάλεσε τὸ δυστύχημα, ποῦ ἀπειλοῦσε τὴν ζωὴν τοῦ πατέρα του, ὁ νέος αὐτὸς ὑπέφερε

τόσον, ὥστε ποτάμια δακρύων ἐχύνοντο ἄκουστα ἀπὸ τὰ μάτια του.

Ἡ μητέρα του, μέσας εἰς τὸν πόνον τῆς ἠσθάνετο βαθεῖα τὸν πόνον τοῦ παιδιοῦ της. Τρικλιζούσα τὸν ἐπλησίασε, ἔκαμε στέφανον τὰ χέρια της γύρω ἀπὸ τὸ κεφάλι του καὶ μὲ φωνὴν ἀδύνατη ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλῇ νὰ ἠσυχάσῃ.

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ ἀνκισθησὶα τοῦ ἀρρώστου ἐξακολουθοῦσε. Ἐνα δεύτερον τινάγμα, σὰν ὀλόκληρη ἠλεκτρικὴ στήλη νὰ εἶχε κενωθῇ ἐπάνω του, τὸν ἔκαμε νὰ ἀνοίξῃ μιὰ στιγμήν τὰ μάτια του, γιὰ νὰ τὰ ἐκκαλέσῃ ὅμως τὴν φρονὴν αὐτὴν γιὰ πάντα. Ἡ δευτέρα προσβολὴ ποῦ εἶχε φοβηθῇ ὁ ἰατρός εἶχεν ἔλθει ἀμείλικτα τελειωτικὴ. Τὸ σῶμα τὸ βαρὺ τὸ μολυβένιον παρελύσε, τὸ αἶμα ἐπετάχθη ἀπὸ τὴν μύτη καὶ ἀπὸ τὸ στόμα ὀρηκτικὰ γιὰ νὰ σταματήσῃ ἔπειτα ἀπότομα καὶ νὰ ζηρανθῇ μελανὸν στὰ στακτικὰ μυστικὰ ἐπάνω. Τὰ μάτια δὲν ἐπεταῦσαν πλέον ἔξω τῆς κόγχης του καὶ ἓνα χρῶμα γλωμῶ, χρῶμα νεκρικό πλέον ἀπλώθηκε μέσας εἰς ὀλίγας δευτερόλεπτα εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὸν γονδρὸν τὸν ἀποπληκτικὸν λαμβὸν καὶ τὰ δυνατὰ μὲ τοὺς γονδρούς μὲς χέρια.

Αὐτὸ ἦταν ἐφώνησεν ἡ γρηῃ. Ἐπρεπε νὰ φύγῃ τὸ αἶμα. Δὲν σὰς τόλμα ἐγώ. Καὶ τώρα πάει. Τὸ κακὸ πέρασε. Δὲν βλέπετε πῶς ἦλθεν εἰς τὰ χρώματά του.

Καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὸν ἀφήσετε ἡσυχὰ καὶ νὰ ἀπομακρυνθῆτε ὅλοι ἀπ' ἐδῶ, γκαζόν. Ἐχομεν ἀνάγκην ἀπὸ καθαρὸν ἄερα, εἶπεν ὁ ἰατρός. Καὶ ἔσπρωξε τὴν γρηῃ πρὸς τὴν Ἀγγλίδα, ἡ ὁποία τὴν ἐσυνώδευσε ἕως τὸ δωμάτιόν της.

Καὶ τώρα, εἶπεν ὁ ἰατρός, ὀπλισθῆτε μὲ θάρρος καὶ ἐγκαρτέρησιν κυρία μου, καὶ σὺ παιδί μου. . . . καὶ ἔσφιξε καὶ τῶν δύο τὰ χέρια. Μητέρα καὶ υἱὸς ἔπεσαν εἰς τὰ γόνατα ἐμπρὸς εἰς τὸν νεκρὸν, ἐνῶ αἱ ὑπηρετρίαι αἱ ὁποῖαι ἐπηγαίνοντο διὰ νὰ βοηθήσουν, ἤρχισαν νὰ ξεφωνίζουν, καὶ νὰ ἀναστατώνουν μὲ τῆς φωνῆς των τὴν γειτονειᾶ. **Μάτια**

ΦΙΛΗΣΕ ΤΟΝ ΜΠΑΜΠΑ

Ὅπως κάθε βράδου εἰς τὰς ἑννέα ἀκριβῶς, ὁ ταγματάρχης Γερῶ ἐγύρισε ἀπὸ τὴν λέσχην καὶ ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ. Εἰς εἴκοσι χρόνων ζωὴ μοναχικὴ εἶχε μάθῃ ἓνα σωρὸ μικροσυνήθειας ποῦ τοῦ ἦσαν ἀπαραίτητες.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐγδύθηκε μεθοδικά, ἐκρέμασε τὸ ἀμπεχονό του εἰς τὴν πλάτη μιᾶς

καρέκλας, ἄπλωσε εἰς τὴν πολυθρόνα τὸ πανταλόνι του, προσέχοντας νὰ διπλωθῇ εἰς τῆς τσάκισες, ἐκούρδισε τὸ ρολόι του καὶ ἤπινε ἓνα ποτήρι νερό.

Ἐπειτα ἐτίναξε δύο φορές μὲ τὰ χέρια του τὸ μαξιλάρι ἐπίσε 'στὸ κρεβάτι του καὶ ἔσβυσε τὸ κερί.

Αὐτὸ ἔκανε κάθε βράδου πρὸ εἴκοσι χρόνων.

Μὲ μισόκλειστα μάτια συλλογίστηκε ὅτι ἐμποδίστηκε νὰ πῆ τὸν συννηθισμένο του καφέ μὲ τὴν βανίλια κα' αὐτὸ τὸν ἐλύπησε κάπως.

Ἐπειτα ἐδυθίσθη εἰς τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου.

Αἰφνης 'στὴν πλαϊνὴν κάμαρα ξέσπασαν φωνῆς παιδιοῦ. Σὰν νὰ τὸν εἶχεν ἀνυσυχήσει κάπριο κακὸ ὄνειρον, ἐγύρισε ἀπὸ τὸ ἄλλο πλάι μουρμουρίζοντας:—παληόπαιδο!—Ἀλλὰ ἡ φωνῆς ἐξακολουθοῦσαν τόσο δυνατῆς ὥς νὰ ἦσαν στὴν κάμαρα τοῦ ταγματάρχου.

Τότε ἐξύπνησε ἐντελῶς καὶ ἐπνιξε τὸ θυμὸν του μὲ μιὰ βλαστήμια. Καὶ ἐσυλλογίσετο ὅτι τώρα κ' ἓνα χρόνον οἱ γείτονές του δὲν τὸν εἶχαν ἀφίσει νὰ κοιμηθῇ οὔτε μιὰ φορὰ ἡσυχῶ!

Ἦταν ἓνα ζευγάρι, ἓνας λοχίας μὲ τὴν γυναῖκα του. Μετὰ τῆς πρώτης φωνῆς τοῦ τοκετοῦ τῆς μητέρας, ἡ ὁποία διήρκεσαν ὀλόκληρον νύκτα ἦλθαν ἡ φωνῆς τῆς μικρῆς. Κάθε ἡμέρα, ὅσο ἐμεγάλωνε, καὶ ποῖο δυνατῆς, τακτικῆς δέ, σὰν προσκλήτηριον. Καὶ αὐτὴ ἡ τρομερὴ καταδίωξις μὴπως δὲν εἶχεν ἐπιδεινωθῇ πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἀπὸ τῆς διάφορας ἀνόπτες κουβέντες τοῦ μπαμπᾶ:—ποῦ εἶναι τὰ μαλλιάκια σου; φίλησε τὸν μπαμπᾶ;—τὰ ὁποῖα ἐπανελάμβανε μὲ ὑπομονὴν δέκα φορές. εἴκοσι φορές, ἕως τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς.

Ἰδίως αὐτὸ τό: φίλησε τὸν μπαμπᾶ. . . . τοῦ ἔδινε 'στὰ νεῦρα Ἀλλὰ ποτὲ ἡ φωνῆς δὲν ἦταν τόσο δυνατῆς ὅσο ἐκείνης τῆς βραδυᾶς. Ἦταν φωνῆς φόβου, φωνῆς παιδιοῦ ποῦ μένει μόνον τὴν νύκτα, ποῦ τοῦ ἐπνιγαν τὸ μικρὸν του λαμβὸν, ἔπειτα ἔπαυσαν γιὰ λίγο καὶ ἄφιναν μιὰ σιωπὴ ἀγωνίας.

Ἀνίσυχος, ἔξω φρενῶν ὁ ταγματάρχης πῆδησε ἀπὸ τὸ κρεβάτι του:—Γιὰ νὰ δοῦμε τί συμβαίνει λοιπὸν;

Συνήθως τὸ νανουριστικὸν τραγοῦδι τῆς μαμᾶς ἢ ἡ ἀπλῆς τρυφερῆς φωνῆς τοῦ

λοχίου ἤρχοντο εἰς καιρὸν γιὰ νὰ ἡσυχάσουν τὰ κλάμματα.

Ἄλλ' αὐτὴ τῆ φορὰ ἡ τρομακτικὴς φωνὴ τοῦ παιδιοῦ ἔμεναν χωρὶς ἀπάντησι.

Μὲ βία ὁ γέρω ταγματάρχης ἔβαλε τὴ στολὴν του τὴ διπλωμένη μὲ τόση προσοχὴ καὶ βγήκε ἔσθην εἴσοδο.

Ἡ πόρτα τῶν γειτόνων του ἦταν μισανοιγμένη. Ἐξω πῦρε μιὰ λάμπα ἀναμμένη. Τὴν ἐπῆρε καὶ ἐμποδίζοντας τὴ δυνατὴ λάμψη μὲ τὸ χεῖρι του, ὀδηγούμενος ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς μικρῆς ποῦ ἐξακολουθοῦσαν, εἰσῆλθε ἔσθην δωμάτιο. Ἦταν ἄδειο. Κοντὰ εἰς τὸ οὐζυγικὸ κρεβάτι μιὰ κούνια κουνούσε μανιωδῶς. Ὁ ταγματάρχης, παραμέρησε τῆς κουρτίνες καὶ εἶδε, εἰς τὴν ἀκαταστασίαν τῶν σκεπασμάτων ἕνα μικρὸ πλάσμα, κτυπώντας τὰ ποδαράκια του καὶ τὰ χεράκια του ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ τρόμου. Πῶς! τὸ παιδί ἦταν μόνο! Γρήγορα γρήγορα ὁ ταγματάρχης διέτρεξε τὸ μικρὸ διαμέρισμα. Κανεὶς δὲν ἐφαίνετο.

— Βέβαια, ἐσκέφθη ἐνῶ τὸ ζεῦγος εἶναι σὲ ἐσπερίδα, ἡ ὑπνρέτρια τοὺς θὰ τοὺς γυρίζει ἔσθην γειτονιά μὲ καμμιὰ ὀρντινάντσα... Ὅλες ἴδιες!

Μὲ περισσότερην ἀκόμη βία ξαναγύρισε ἔσθην κούνια, ποῦ κυλοῦσε σὰν βάρκα στὸ νερό.

Ἄφου ἀκούμπησε τὴ λάμπα, ἐπῆρε τὸ μικρὸ κοριτσάκι ἔσθην μεγάλα του χεῖρια, ἀλλ' αὐτὸ ἀντίστατο μὲ τόση δύναμι ποῦ τρόμαξε μὴ τοῦ πέση. Ἐκάθισε τότε καὶ τὴν ἔβαλε στὰ γόνατά του.

Γιὰ πρώτη φορὰ ἔσθην ζωὴ του κρατοῦσε παιδί. Ἄλλὰ ἡ μικρὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ κλαίη. Γιὰ νὰ τὴν ἡσυχάση τὴν ἔβαλε ἐμπρὸς του πρόσωπο μὲ πρόσωπο καὶ ἄρχισε νὰ τὴν χορεύη φωνάζοντας «ὄπλα! ὄπλα!».

Τὰ κλάμματα ἄρχισαν νὰ λιγοστεύουν. Διὰ μιᾶς ἔπαυσαν ἐντελῶς. Ἡ μικρὴ μὲ τὰ χεῖρια πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἄρχισε νὰ παρατηρῆ τὸν ταγματάρχη μὲ θαυμασμό. Αὐτὸς παρετήρησε τὴν διεύθυνσιν τῶν χειρῶν τῆς μικρῆς καὶ κατάλαβε πῶς ἤθελε τὸ παράσημό του! Ἡ κόκκινη κορδέλα καὶ τὸ χρυσοῦ ἀστρο τῆς εἶχαν κτυπήσει στὸ μάτι.

Τὸ γεροντοπαλλήκαρο ἄφησε λοιπὸν τὰ μικρὰ δακτυλάκια νὰ πάρουν τὸ παράσημό του. Ἡ μικρὴ εὐχαριστημένη καὶ θριαμβεύουσα τοῦ ἐγέλασε.

Τότε ὁ ταγματάρχης Γερῶ αἰσθάνθηκε

τὸν ἑαυτὸ του ὑπερήφανο σὰν ἕνα νικητὴ στὴν ἡμέρα τῆς μάχης.

Ποτὲ γυναικίῳ μειδίῳ δὲν τὸν εἶχε γεμίσει μὲ τόση εὐθυμία καὶ δὲν τὸν εἶχε κάνει νὰ αἰσθανθῆ τόση χαρὰ. Ἡ καρδιά του εἶχε μαλακώσει ἐμπρὸς στὰ μαγουλάκια αὐτά, ποῦ ἐγυάλιζαν ἀκόμη ἀπὸ τὰ στεγνωμένα δάκρυα στὸ τρυφερὸ στοματάκι, τὸ μισανοιγμένο καὶ στὰ ματάκια τὰ προσπλωμένα στὸ παιγνίδι... Γεμάτος ἐνθουσιασμό ἐπλησίασε στὸ μικρὸ πρόσωπάκι τὸ δικό του μὲ τὰ μεγάλα μουστάκια: — Φίλησέ με.

Ἄλλὰ ἡ μικρὴ δὲν τοῦ ἔδωκε ἀπάντησι, τὸ παράσημο τὴν εἶχε ἀπορροφήσει ἐντελῶς. Τότε ὁ ταγματάρχης ἔκανε τὴ φωνὴν του ὅσῳ τὸ δυνατόν πειὸ γλυκεῖα καὶ μαλακῆ, κύτταξε νὰ μιμηθῆ τὸν λοχία καὶ ἐπανελάβε: — φίλησε τὸν μπαμπά! Αὐτὸ θὰ τὸ εἶπε εἴκοσι τοῦλάχιστον φορές. Ἄ! ὠρισμένως ἐὰν ὑπῆρχε στὸ γειτονικὸ δωμάτιο κανένας γέρω ταγματάρχης σαρανταπέντε χρόνων, θὰ εἶχε ἀρκετὰ σκοπισθῆ.

Ἄλλ' αὐτὸς ὁ ταγματάρχης αὐτὴ τὴ στιγμὴν ἐφίλειτο ἀπὸ ἕνα πλάσματάκι ἐνὸς χρόνου καὶ περιέργου φαίνομενον! αὐτὰ τὰ δύο τρυφερά χεράκια κολλημένα στὸ μάγουλό του ἐδάκρυζαν τὰ μάτια καὶ ξανάνοιωναν τὴν καρδιά του. Ἐκτύπησε μεσάνυκτα. Κανεὶς δὲν γύρισε, οὔτε ὑπνρέτρια οὔτε ἀφεντικά. Αὐτὴ ἡ μικρὴ ἐνίσταζε τρομερά! Ἄλλ' ὁ ταγματάρχης ἀγνοοῦσε τὴν τέχνη νὰ κοιμίζη τὰ παιδιά. Θυμήθηκε ὅμως ὅτι ἡ γειτόνισσά του ἐκοίμιζε τὸ παιδί μὲ σιγανὴ φωνή. Δυστυχῶς δὲν εἶξερε παρὰ τραγούδια τοῦ στρατοῦ. Τότε ἄρχισε νὰ κουνᾷ τὴν μικρὴ (ἡ ὁποία πιπιλοῦσε μὲ μανία τὸ παράσημό του), καὶ νὰ τραγουδῆ μὲ χαμηλὴ καὶ νανουριστικὴ φωνὴ ἕνα τραγοῦδι τῶν Παραπληγμάτων. Τὸ μικρὸ ἀποκοιμήθηκε.

Γεμάτος φόβο μὴν τὸ ξυπνήσει, ἂν τὸ ἔβαζε στὴν κούνιά του, προτίμησε νὰ καθίσῃ σιγὰ σιγὰ σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ δὲν κουνήθηκε πειά. Ὁ ταγματάρχης ἐκτύταξε μὲ δρακονισμένα ἀπὸ συγκίνησι μάτια τὴ μικροῦλα νὰ κοιμᾶται, μὲ τὸ ἕνα χεράκι κλεισμένο, καὶ τὸ ἄλλο ἀνοιχτό. Ἦταν λοιπὸν ἀληθινὴ αὐτὴ ἡ χαρὰ, ποῦ τὸ παιδί φωτίζει ὅποιον τὸ πλησιάσῃ, ἀληθινὴ αὐτὴ ἡ εὐτυχία ποῦ μεταδίδει σ' ἐκείνους ποῦ τὸ ἀγακλιάζουν! Ὁ Γερῶ γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του αἰσθάνθηκε μιὰ μεγάλη ἀπογοήτευσιν νὰ τὸν καταλαμβάνη. Σὺλλο-

γίσθηκε τὰ τόσα χρόνια ποῦ πέρασε μόνος του σὲ μιὰ ἐγώιστικὴ καὶ μονότονν ζωὴ. Αὐτὸς τίποτα δὲν θ' ἀφίσῃ πίσω του, κανεὶς δὲν θὰ τὸν κλάψῃ. Αἱ σκέψεις του διεκόπησαν. Στὸ πλαϊνὸ δωμάτιο ἄκουσε βήματα. Τὸ νέο ζευγάρι ἐγύριζε. Ἐστάθηκαν στὴν εἴσοδο τῆς πόρτας ἀπολιθωμένοι. Κοντὰ στὴ λάμπα σὲ μιὰ πολυθρόνα ὁ ταγματάρχης γειτονᾶς τοὺς κρατοῦσε στὰ χεῖρια του τὸ κοριτσάκι τοὺς ποῦ κοιμώτανε μὲ ἕνα παράσημο στὸ χεῖρι. Ἄρχισαν ἤδη νὰ μιλοῦν:

— Ὡ ταγματάρχα μου... Ἐκεῖνος ἐσῦκωσε τὸ πρόσωπό του βρεγμένο μὲ δάκρυα καὶ σιγὰ σιγὰ εἶπε:

— Σιωπὴ! Κοιμᾶται...

Ἄπὸ τὸ Γαλλικόν.

P.

ΜΕΤΑΛΛΙΑ ΤΙΜΗΣ

Ἄπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ἐγράφησαν πολλὰ πρὸς ἔπαινον τῶν γυναικῶν τῆς Γαλλίας, αἵτινες ἔδειξαν μοναδικὴν αὐταπόρνησιν καὶ ἐδοθήσαν τὰς ἀνδρικὰς προσπαθείας κατὰ τρόπον προκαλοῦντα τὸν θαυμασμόν τοῦ κόσμου. Ἦδη ὅμως οἱ Γάλλοι σκέπτονται ὅτι ὁ ἔπαινος ἀπὸ τῶν σπληνῶν μιᾶς ἡμερικῆς δὲν εἶνε ἐπαρκὴς ἰκανοποίησις διὰ τὰς πατριωτικὰς Γαλλίδας καὶ προβαίνουν εἰς τὴν παρασημοφορίαν αὐτῶν.

Κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ βουλευτοῦ τοῦ διαμερίσματος Ντελόρμ κ. Ἀδριανοῦ Δοριὰκ, τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας ἱδρυσεν μεταλλίον τιμῆς διὰ τὰς Γαλλίδας τῆς ὑπαίθρου χώρας. Τὸ μεταλλίον τοῦτο ἀπονέμεται εἰς τὰς γυναῖκας, αἵτινες ἀντικατέστησαν τοὺς μαχομένους οἰκείους των εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς μητρὸς γῆς καὶ τὰς συναφεῖς ἐργασίας τῆς ἀμπελοφυγίας καὶ ἐλαιουργίας κατὰ τρόπον κινήσαντα τὴν ἐκτίμησιν τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν ἐκάστης ἀγροτικῆς περιφερείας. Τὸ μεταλλίον ἐπὶ τῆς μιᾶς ὀψεως φέρει παράστασιν γυναικὸς χειριζομένης τὸ ἄροτρον, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας τὴν εἰκόνα τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας καὶ πέριξ αὐτῆς τὴν σχετικὴν ἐπιγραφήν. Εἶνε δὲ τὸ μὲν πρώτης τάξεως μεταλλίον ἀργυροῦν τὸ τῆς δευτέρας τάξεως χαλκοῦν.

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἐβδομάδα, ἐπὶ τῆς εὐκαιρίας τῆς λήξεως τῆς περιόδου τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν συγκομιδῆς ἀπενεμή-

θησαν πλεῖστα ὅσα τοιαῦτα μεταλλία. Ἦδη κατὰ τὰς Κυριακὰς αἱ χωρικαὶ ἐμφανίζονται εἰς τὰς ἐκκλησίας μὲ τὰ ρωμαλεὰ στήθη κοσμημένα διὰ τοῦ λαμπακοῦντος παρασήμου τῆς Γεωργίας καὶ καμαρώνουν κατὰ τρόπον ἀφελῶς χαριστατον.

Τὸ γυναικεῖον μεταλλίον κατέστη δημοτικώτατον εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἀρκεταὶ ἀριστοκράτιδες ἤγειραν ἀξιώσεις εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, ἰσχυριζόμεναι ὅτι καὶ αὐταὶ ἔχουν δικαιώματα παρασημοφορίας, ὡς ἀντικαταστήσασαι τοὺς συζύγους ἢ ἀδελφούς των εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν τῶν ἰδιοκτητῶν κτημάτων των. Τὸ ὑπουργεῖον ἐξελέγξαν τὰς αἰτήσεις των, εὔρε μερικὰς ἐξ αὐτῶν ἀνταποκρινόμενας εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ὅντως αἱ κυρίαὶ αὐταὶ τοῦ καλοῦ κόσμου, τινὲς τῶν ὁποίων ἀνήκουν εἰς γνωστοτάτας Παρισινὰς οἰκογενείας, ἐπέδειξαν ἀξίειαινον ἰκανότητα εἰς τὴν ἐπιστάσιαν τῶν ἀγροκπιῶν καὶ τῶν οἰκογενειακῶν κτημάτων. Αἱ κυρίαὶ αὐταὶ ἔλαβον τὴν παράσημά των, τὰ ὁποῖα φέρουσι μετ' ἴσης πρὸς τὰς χωρικὰς ὁμοεθνεῖς των ἐθνικῆς ὑπερηφανείας.

Ἄπὸ τὸ Γαλλικόν.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἐντὸς στενῶν ὁρίων

Ὡς ἀπρονόητος ἀνὴρ συμπύκνους περικλείων Ἄλληλομάχους πετεινοὺς ἐντὸς κλωβίων πνιγηρῶν.

Οἱ στίχοι τοῦ Βιζυνοῦ ἔχουν κάτι τι τῶν πνιγηρῶν αὐτῶν κλωβίων ἀλλὰ μὲ τὰ πλατύτερα ἐδάφη, μὲ τὴν ἀνετωτέρα πορείαν τοῦ πεζογραφικοῦ διηγήματος, τὸ πνιγηρὸν καὶ ἀπρονόητον ἐκλείπουν αὐτὰ τὰ τυχόν ἀμαρτήματα εἰς τοὺς στίχους, ἐδτραπελία τις ἀνατολίτου παράφωτος. φορτικὴ τις περιαιτολογία, ἔχουν τὸν τόπον των εἰς τὸ διήγημα καὶ προσθέτουν εἰς τὴν χάριν των τὴν Θρακοανατολικὴν. Συγγραφῶν τινῶν τὸ φόρτε εἶναι ἡ σύμπτυξις τῶν ἰδεῶν, ἐνῶ ἄλλων, ἐξ ἐναντίας, εἶναι ἡ ἀνάπτυξις αὐτῶν. λ, χ. ὁ Ἀργύρης Ἐφταλιώτης, ὁ ἐκ τῶν ἀρίστων διηγηματογράφων μας, ἀνήκει εἰς τὴν πρώτην τάξιν τὰ ὠραιότερα τῶν διηγημάτων του εἶναι τὰ μᾶλλον συνεπτυγμένα, τὰ πολὺ μᾶλλον προσεγγίζοντα εἰς τὰ ποιήματα, καὶ πολὺ μᾶλλον ὑπονοητικὰ παρὰ ἐκφραστικά. Ὑπάρχουν ποιηταὶ περικλείοντες ταύτην ὡς κόσμημα ἢ ὡς ἄρωμα δυνάμενον νὰ περιφυλαχθῆ εἰς μικροσκοπικὰ φιαλίδια. Ὑπάρχουν ἄλλοι οἵτινες, διὰ νὰ καταστήσουν φανεράν τὴν ἰδέαν των, θέλουν

διάστημα και αέρα, ως τὰ παιδιά τὰ ἀπολύοντα τοὺς χαρτίνους ἀετοὺς καὶ τὰ πυρφόρα μπαλόνια, ὡς οἱ πεζοπόροι, ὡς οἱ οἰκοδόμοι. Οἱ πρῶτοι ὅταν ἐκτροχιάζονται εἰς τῶν δευτέρων τὰ ὄρια, κινδυνεύουν νὰ ξεπέσουν εἰς ἀφόρητον κενολογίαν, ὡς οἱ δεῦτεροι εἰς ξηρὰ μικρολογήματα.

Ὁ Βιζυηνός, ὅσον μικρότερον δρόμον ἔχει νὰ διατρέξῃ, τόσον ζωηρότερον παρέχει τὸ μέτρον τῆς δυναμείας του. Τὰ ὀλίγα διηγήματά του εὐμεγέθη, καὶ μὴ ἀποστέργοντα τὸ περίπλοκον, ἱστορήματα, μικρὸν τι ὑπολείπονται ὅπως ἀναπτυχθῶσιν εἰς μυθιστορήματα. Φαίνεται ἐκ τούτων ὅτι ρέπει πρὸς τὴν μυθιστοριογραφίαν τὴν ἀρχέτυπον καὶ περιπετειώδη, τὴν γόνιμον εἰς πλοκάς καὶ περιπλοκάς συμβάντων, ἱκανῶν νὰ συγκριτῶσιν ἀδιάπτωτον πλὴν τῆς πνευματικῆς συγκινήσεως, καὶ τὴν ταπεινότερας κάπως φύσεως περιέργειαν τοῦ ἀναγνώστου, ἀλλὰ μυθιστοριογραφίαν, τὴν ὁποίαν ὠδήγει ὄχι κανενὸς Μοντεπέν ἢ Ἰουλίου Μαρὸ ἢ πρόστυχος ἐπιφυλλιδογραφικῆ εὐρεσις, ἀλλ' ἡ φιλόσοφος τέχνη τοῦ ποιητοῦ. Καὶ ἐνταῦθα προσκρούομεν κατὰ τῆς «περιρρεούσης ἀτμοσφαιρας», ὡς ἀπεκάλεσε τὸ *milieu* ὁ κ. Ροῖδης, καὶ διακρίνομεν ἕχνη τινὰ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ περιέχοντος ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς διανοίας. Εἶναι ἀληθές ὅτι παρὰ πολὺ ὑπερετιμήθη ἡ ἐπίδρασις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ πνεύματος, τοῦ ὁποίου τὴν ἐνέργειαν δυσκόλως ἐξηγοῦσιν ἐξωτερικοὶ μόνον παράγοντες καὶ μόναι αἱ δυνάμεις τοῦ τόπου καὶ χρόνου· ἀλλ' ἐπὶ τέλους εἶναι κάτι, καὶ ἔχει πολὺ νὰ κάμῃ καὶ ἡ ἐν λόγῳ περιρρεούσα ἀτμοσφαῖρα. Ἀκούω ἐνίστε ὅτι δὲν ἀπεκτίσαμεν ἀκόμη μυθιστοριογράφους, διότι ἀκόμη δὲν ἔχομεν κοινωνίαν ἱκανὴν νὰ δώσῃ ὕλην εἰς μυθιστόρημα. Τὸν λόγον τοῦτον ἐξομολογοῦμαι ὅτι δὲν τὸν καταλαμβάνω· πιστεύω ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία εἶαι κατάλληλος πρὸς τοῦτο ὡς πᾶσα ἄλλη, θὰ ἐμαρτύρουν δὲ περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῆς τινὰ ἀραιότατα, ἀλλ' ὄχι ἀτυχή μυθιστοριογραφικὰ δοκίμια. Νομίζω ὅτι δὲν μᾶς λείπει ὕλη, ἀλλὰ ἐργάται· καὶ λείπουν, διότι δὲν ἔχομεν ἀκόμη κοινωνίαν ἱκανὴν νὰ ζήσῃ τοὺς ἐργάτας τούτους. Ὁ Ταῖν ἀποδίδει τὴν καλλιτεχνικὴν τελειότητα τῶν στίχων τοῦ Ἀγγλον ποιητοῦ Πῶπ εἰς τὸν πλοῦτον αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνεσίαν μεθ' ἧς ἐκεῖνος ἔζη ὁ ποιητῆς δὲν ἠναγκάζετο νὰ βιάσῃ, νὰ τελειώσῃ ὅπως ὅπως, τὴν ἐργασίαν του· τοὺς ἐκλείειν εἰς τὸ συρτάριον τοὺς στίχους του, καὶ κατεγίνετο ἐπὶ ἔτη νὰ τοὺς κτενίσῃ καὶ νὰ τοὺς ξακτενίσῃ μετὰ τὴν ἡσυχίαν του. Ἀναστρέφοντες τοὺς ὄρους, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἀκόμη δὲν ἀνέ-

δωκεν ἐδῶ πλουσίαν καὶ ἰσχυρὰν βλάστησιν τὸ μυθιστόρημα. διότι λείπει ἡ δέουσα ἀνεσίαι καὶ κατάλληλος διεύθυνσις τοῦ βίου, λείπει τὸ κέντρον, λείπει κάθε τι ἐκ τῶν παρορμώντων καὶ τῶν προαπαιτουμένων πρὸς τὴν ἐν λόγῳ κίνησιν καὶ τὴν παραγωγὴν, ἣτις δὲν προέρχεται ἀπὸ πάρεργον καὶ παιγνιώδη ἐνασχόλησιν, ἀλλ' ἀπὸ ἐπίμουον καὶ σοβαρὸν θυσίαν ὀλοκλήρου τοῦ βίου. Παρατηροῦμεν δὲ καὶ ἐν τῇ καθόλου φιλολογικῇ παραγωγῇ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, πρὸς πίστωσιν ἀκόμη τοῦ φαινομένου, ὅτι τὸ ποῖον τῶν ἔργων εἶναι λίαν δυσανάλογον πρὸς τὸ ποσὸν αὐτῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων ἐκ τῶν κορυφαίων κατέλιπον τὸ ἔργον τῶν ἡμιτελῶν ἢ μόλις ἤρχισαν τοῦτο ἢ δείγματα μόνον παρέσχον τοῦ τί ἦσαν ἱκανοὶ νὰ κατορθώσουν, πάντες δὲ ἐν τέλει παρεσύρθησαν μακρὰν τοῦ προορισμοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ βιωτικοῦ ρεύματος. Τὸ ζεῖδωρον ὕδωρ τῆς λογοτεχνίας, ποιήσις, διήγημα, δράμα, πᾶσα παραγωγὴ μετέχουσα αἰσθητικῆς καὶ φαντασίας, ἔρρευσε καὶ ρέει κατὰ σταγόνας ἀραίως. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ στάγδην ρεῖν ὕδωρ πληροῦμεν βαθμηδὸν τὰς ὑδρίας μας, ἢ οὕτως δὲ ἢ ἄλλως, τὸ νᾶμα τὸ περισυναχθὲν ἀπὸ τὴν διηγηματογραφίαν κατέχομεν ἄφθονον, δροσερόν, θαυμστόν.

Εἰς τὰ διηγήματα τοῦ Βιζυηνοῦ ἐναρμόνιον ἀποτελοῦσι κράμα τὰ ἀναπτυσσόμενα πράγματα καὶ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀναπτύσσοντος αὐτὰ συγγραφέως, ἀχωρίστου ἐξ αὐτῶν καὶ ἐξηγούντος καὶ νόημα παρέχοντος εἰς ἐκεῖνα. Εἰς τὰ διηγήματα αὐτά, ἐντυπώσεις καὶ ἀναμνήσεις τῶν παιδικῶν χρόνων, τῆς τεανικῆς ἡλικίας, ὡς εἶδος τι οἰκογενειακῶν ἀπομνημονευμάτων, τὸ πρόσωπον τοῦ συγγραφέως, ἐξερχόμενον ἐπὶ τῆς σκηνῆς, διαδραματίζει οὐσιώδες μέρος· διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἀλήθεια αὐτῶν ἔχει τι τὸ οἰκτεῖον καὶ τὸ ψηλαφητόν, τὸ ἀρρήτως εἰλικρινές, τὸ προκαλοῦν εὐθὺς ἐκ ἀρχῆς τὴν ἐμπιστοσύνην, τὸ ἐπιτεῖνον τὴν συγκίνησιν. Ἀναπόσπαστοι ἀπὸ τὰς ἱστορίας των εἶναι καὶ οἱ ἔξοχοι ἐκ τῶν συγχρόνων συγγραφέων μας, οἱ λαμπρύνοντες τὸ ἑλληνικὸν διήγημα, ὁ Παπαδιαμάντης καὶ ὁ Καρκαβίτσας. Καὶ οὗτοι ἀπομνημονευμάτων καὶ ἐντυπώσεων εἶναι καταγραφεῖς· ἀλλὰ διὰ μέσου τῶν κοινῶν αὐτῶν χαρισμάτων, τῆς ἀναπαραστάσεως τοῦ πραγματικοῦ ἐν τῇ μελέτῃ τῶν ἰδιαιζόντων γνωρισμάτων τοῦ ἑλληνικοῦ βίου, διὰ μέσου τῆς ἀπαραμίλλου πολλακῆς ἀναπτύξεως τοπογραφικῶν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς φύσεως καὶ τῆς ἐγκατασπορᾶς εἰς τὰς διηγήσεις των ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρου οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης, καὶ γῆς καὶ ἀέρος, διακρίνομεν οὐσιώδεις μεταξίων διαφορᾶς, πλὴν τῶν πηγαζουσῶν ἀπὸ τὰς

διαφορᾶς τῆς συνθέσεως, τῆς μορφῆς, τῆς γλώσσης καὶ τῆς φιλοσοφικῆς διαθέσεως ἐκάστου. Συνοπτικώτατα ἐπὶ τοῦ παρόντος περιοριζόμεθα εἰς τὸ νὰ εἰπώμεν ὅτι, ὡς ὁ Παπαδιαμάντης εἶναι εἰδυλλιακὸς καὶ ἠθογραφικώτατος, ὡς ὁ Καρκαβίτσας ἠρωϊκὸς καὶ πράξεων ἱστορητῆς μετεχουσῶν ἐπικοῦ μεγαλείου, ὁ Βιζυηνός εἶναι δραματικὸς, καὶ εἶναι ζωγράφος χαρακτήρων. Ἐνῶ τὰ διηγήματα τοῦ Παπαδιαμάντη προβαίνουν σχεδὸν χωρὶς δέσιν τινὰ καὶ λύσιν, καὶ τὰ διηγήματα τοῦ Καρκαβίτσα, μᾶλλον περίτεχνα, μετέχουσιν οὐχ ἥττον λυρικῆς τιος ἐξάρσεως καὶ ἀπλότητος, αἱ ἱστορίαι τοῦ Βιζυηνοῦ, πλεκόμεναι διὰ συγκρούσεων καὶ περιπετειῶν, λύνονται καὶ δραματικῶς. Τὸ «Ἀμάρτημα τῆς μητρός μου» εἶναι δράμα, καὶ μετὰ καθαρσιν μάλιστα. Τὸ φέρον τίτλον «Ποῖος ἦτο ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου» εἶναι οἰκογενειακὴ τραγωδία ἐν ἀδιασπᾶστω συνοχῇ πλεκομένη καὶ λυομένη. Δράμα καὶ «Αἱ συνέπειαι τῆς παλαιᾶς ἱστορίας», φωτιζόμενον ἀπὸ μίαν μυσθηριώδη φιλοσοφικὴν ἀκτίνα. Δράμα συμβολικὸν καὶ «Τὸ μόνον τῆς ζωῆς του ταξίδιον», μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ὁ παραδοξὸς Παππούς, ὁ ἀνατραφεὶς ὡς θηλυκὸν εἰς τὸν γυναικωνίτην διὰ τὸν φόβον τῶν Γεντισάρων, ὁ πλέκων ἐν ὑπερκοσμίῳ ρέμβῃ τὸ ἐργόχειρόν του—ζευγὸς κάλτσαις—ἐπὶ τοῦ γηλοῦ, καὶ ἐποπτεύων ἀπὸ τοῦ ὕψους του πρὸς τὰ βᾶθη τοῦ ὀρίζοντος, ὡς γῆν ἐπαγγελίας, τὸν κωνοειδῆ τύμβον, οὕτως ἡ κορυφὴ φαίνεται πῶς ἐγγίζει τὸν οὐρανόν, ὁ μηδέποτε ταξειδεύσας καὶ ἐν τούτοις ὀλοψύχως ἀφηγούμενος τὰς θαυμασιωτάτας ἱστορίας, ὁ ἀείποτε συγκρουόμενος πρὸς τὸ φίλερι καὶ ἀρρενωπότατον ἡμιού του, ὁ γαλήνιος καὶ βαθύφρων, ὁ πάντοτε παρθενικὸς καὶ πάντοτε νεάζων ὑπὸ τῶν ἐτῶν τὸ ἄχθος, αἶρεται εἰς τὸν ὑπουνοητικῶνατον καὶ ὑψηλότατον τῶν τύπων, ἐξ ὅσων ἐδημιούργησέ τὸ ἑλληνικὸν διήγημα, χαριέστατον σύμβολον τοῦ μελετῶντος πνεύματος ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀντιδρῶσαν ὕλην, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ διήγημα περυγίζει μέχρι τῶν ὑψηλῶν σφαιρῶν τῆς ἀγνῆς ποιήσεως. Καὶ εἰς τὰ δράματα ταῦτα, ὡς ἐπόμενον, δὲν παρίσταται κοινωνικὰ ἦθη, ἀλλ' ἀναπτύσσονται ἀτομικοὶ χαρακτήρες, διακρινόμενοι τοῦ τριγύρω των κόσμου. Βαθὺ χάρακτοι χαρακτήρες ὁ τῆς μητρὸς τοῦ «Ἀμαρτήματος», ὁ τῆς Κλάρρας καὶ τοῦ Πασχάλῃ ἐν ταῖς «Συνεπείαις», πλασμάτων γερμανικῆς εὐαισθησίας, τῶν ὁποίων «αἱ ψυχαὶ συγκοινωνοῦν διὰ τῆς ὕλης», ὁ παππούς καὶ ἡ γιαγιά τοῦ «Ταξειδίου», καὶ τέλος ὁ Κιαμήλ, ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ του, ὁ παντὸς θύματος συμπαθέστερος, ὁ πρῶτατος παράφρων, ὁ μετὰ τὴν ἀ-

πώλειαν τοῦ λογικοῦ του φυτεῶν ρόδα ἐντὸς κήπου καὶ καλλιεργῶν αὐτὰ ἐπὶ τοῦ τάφου ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσε Προφητικῆ εἰκῶν τῆς μοίρας τοῦ ἰδίου συγγραφέως, Κιαμήλ καὶ τούτου τῆς ζωῆς καὶ τῆς ποιήσεως. Τίς οἶδεν ἂν δὲν τὸ ἐφόνευσε ὁ ἴδιος τὸ λογικόν του—ὡς τὸν ἀδελφόν του ἄλλος—ἀπρονόητος ἀμαρτωλὸς ἐν τῷ βίῳ! Καὶ τώρα καταγίνεται εἰς τὸ νὰ στολίσῃ μετὰ ρόδα τὸ μνήμα ἐκείνου, μετὰ ρόδα ἀπὸ τὰ φυόμενα εἰς τὸν Δροκοκαίτειον κήπον, τοιαῦτα, ἀλλουκόσμου ἄρωμα διαχέοντα:

Κι' ἀπὸ τότε ποῦ θρηνῶ

Τὸ ξανθὸ καὶ γαλανό.

Τὸ δροσάτο φῶς μου

Μετεβλήθη ἔντος μου

Κι' ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου!

(Ἀπὸ τὰ Κριτικά τοῦ κ. Κ. Παλαμῆ)

ΘΕΑΤΡΟΝ

Ἡ θερινὴ θεατρικὴ κίνησις μεθ' ὅλας τὰς πολιτικὰς ἀνωμαλίας καὶ τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν ὑπέβη πολὺ ζωνρά. Τὰ θεάτρα ἐπολλαπλασιάσθησαν, ἐπρωδουσαν, ἐπολιτίσθησαν. Αἱ ἐπιθεωρήσεις ἂν δὲν ἐδυναμώσαν εἰς πνεῦμα καὶ εὐφροσύνην, ὅμως ἐφθασαν εἰς τελειότητα αἰσθητικὴν καὶ εἰς κάποιον ἐξευγενισμόν, εἰς τὸν ὁποῖον μεγάλῃ ὠθησιν ἔδωκε φέτος τὸ «Σιφιρ-Φαλέρ». Αὐτὸ ἄλλως εἶχε μεταξὺ τῶν ἐπιθεωρήσεων τὴν μεγαλητέραν ἐπιτυχίαν, ὡς ἀποδεικνύει τὸ ρεκόρ τῶν ἐξήντα ὀκτὼ παραστάσεων. Συντέλεσε δὲ καὶ εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν κίνησιν τοῦ Νέου Φαλήρου κατὰ τὴν θερινὴν σαϊζόν. Ὁ,τι βεβαίως ἀποτελεῖ τὸν θρίαμβον τοῦ μουσικοῦ θιάσου καὶ τὴν μεγάλῃν ἐπιτυχίαν τῶν δοθεισῶν παραστάσεων εἶναι ἡ ὑπόκρισις τῆς κ. Ἐγγελ, τὸ *humor* τῆς κ. Ἐγγελ, ἡ ἀνεξάντλητος ζωὴ καὶ εὐθυμία τῆς κ. Ἐγγελ, τῆς ἀκούραστης αὐτῆς γυναικός, ποῦ δίδει ὅλην τὴν τὴν δύναμιν, τὴν ψυχὴν, τὴν ζωὴν, τὴν καλλιτεχνικὴν πνοὴν καὶ χάριν εἰς τὰ πλέον ἄψυχα ρόλα ποῦ παίξει. Σπανίως γυναικα τοῦ θεάτρου ἐσκόρπισε γύρω τῆς τόσην εὐθυμίαν καὶ φαιδρότητα καὶ αἰσθάνθηκε τὴν χάριν τῆς τέχνης τόσον βαθειά, ὅσον ἡ λεπτοφυῆς αὐτῆς γυναικούλα, μετὰ τὸ ἀεικίνητο καὶ πεταχτὸ σῶμα, ποῦ δὲν κουράζεται καὶ δὲν ἐξαντλεῖται καὶ δὲν χάνει τὴν διάθεσίν τῆς καὶ τὴν ἐλαστικὴν εὐκαμψίαν του ποτὲ καὶ εἰς καμμίαν περίστασιν.

Ἡ Ἐγγελ, πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ, μετὰ τὸ ἐλαφρὸ καὶ πεταχτὸ τῆς παίξιμο ἐχρησίμευσε ὡς ἓνα εἶδος σχολείου εἰς τὰς Ἑλληνίδας ποῦ πολλαπλασιάζονται, κάθε μέρα εἰς τοὺς νέους θιάσους τῆς ὀπερέττας. Εἶναι καὶ αὐτὴ ἓνας παράγων τῆς προόδου εἰς τὸν

κλάδων της και ανεπλήρωσεν εις τὸ εἶδος της μίαν διδασκαλίαν, ἢ ὅποια ἔλειπεν ἀπὸ τὸν τόπον μας.

Η ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ

Δὲν εἰξεύρω ἂν τὰ Παναθηναία ἐπέτυχαν διότι ἔλειπα ὅταν ἐπαίζοντο, ἢ ἐὰν ὁ κόσμος γενικῶς ἄρχισεν νὰ βαρύνεται τὰς ἐπιθεωρήσεις, ποῦ εἶχαν κι' αὐτὲς τὴν ἀκμὴν των και ἄρχισαν νὰ παρακμάζουσαν, ὅπως ὅλα τὰ πράγματα εἰς τὸν κόσμον αὐτόν.

Ἐνα μόνον εἰξεύρω, ὅτι τὸ δράμα ἀναστήνεται και ὅτι ὅταν νὰ τὸ ἐνοσταλοῦσε ἡ μεγάλη μας δραματική, ὅταν νὰ εἶχε διψήσει παληὲς δόξες και εὐτυχίες και θριάμβους ἀληθινὰ μεγάλης τέχνης, ἐπαρουσιάσθη εἰς δυὸ τρία ἔργα τόσο δυνατὴ και τελεία, ὅσον ποτέ.

Εἰς τὴν **Σκιάν** τοῦ Νικοντέμι ἡ δ/νίς Κοτοπούλη ἐσκόρπισε συγκινήσεις και ἐπροκάλεσε δάκρυα και ἐγέννησεν ἐνθουσιασμούς και τῶν δυσκολοτέρων ἀκόμη γιὰ τὴν μεγάλην της τέχνην.

Τὸ ἔργον ἦτο βέβαια δι' αὐτὴν ὡς ἐκλογή μία ἐπιτυχία πρώτης τάξεως. Καμωμένο ἀκριβῶς διὰ νὰ ἀναδείξῃ μίαν μεγάλην δραματικὴν με ὅλους τοὺς ἄλλους ρόλους ὑπὸ σκιάν και εἰς τρίτην σχεδὸν μοῖραν κρατεῖ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸν θεατὴν προσηλωμένον εἰς τὴν τέχνην της, εἰς τὸ ψυχικόν της μαρτύριον, εἰς τὴν ἀτελείωτην ἀγωνίαν, ἢ ὅποια ὅσον και ἂν ποικίλῃ εἰς μορφάς, μένει ὅμως πάντοτε ἀμετάπτοτος ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τὸ τέλος.

Ὁ Μυράτ, ὁ Βεάκης, ὁ Μαρίκος, ὅλοι εἰς τὴν θέσιν των, ὅλοι εἰς ἀρμονίαν ζηλευτὴν με τὴν πρωταγωνίστριαν, με τὸν Μυράτ προεξάρχοντα εἰς τελειότητα ὑποκρίσεως και λεπτῆς τέχνης, ποῦ ἐνθυμίζει τὰς μεγάλας φυσιογνωμίας τῶν Εὐρωπαϊκῶν θεατρῶν.

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ

Μετὰ τὴν **«Σκιάν»** ἢ **«Τιμὴ τοῦ ἀδελφοῦ»** τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου. Ἐδῶ ἄλλο ἐπίπεδον σκηνηκόν, ἄλλο εἶδος τέχνης, ἄλλο εἶδος δραματικότητος. **«Ἡ τιμὴ τοῦ ἀδελφοῦ»**, μεθ' ὅλας τὰς περὶ αὐτοῦ ἀντιθέτους γνώμας εἶνε ἓνα μεγάλο ἔργον, παρμένο ἀπὸ τὴν καθημερινὴν ζωὴν, ἀπὸ τὴν ζωὴν τῶν αἰώνιων θυμάτων τῶν πολλῶν, τοὺς ὁποίους καταστρέφουσαν και διαφθείρουσαν οἱ ὀλίγοι.

Εἰς ὅλας τὰς μεγαλοπόλεις, εἰς ὅλα τὰ κέντρα, ὅπου οἱ πλούσιοι και διεφθαρμένοι ἀλῆται διαγκωνίζονται με τοὺς πτωχοὺς, χωρὶς νόμους προστατευτικούς, χωρὶς ἠθικὰ κεφάλαια και φραγμούς, χωρὶς προληπτικὰ μέτρα και ἐφόδια τῶν μὲν ἐναντίον τῶν δέ, δημιουργεῖται ἡ τάξις τῶν θυμάτων, τὴν ὅποιαν ὁ κ. Ξενοπούλος ἐπαρουσίασεν εἰς τὸ ἔργον του.

Ἄλλ' ὅ,τι ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον χαρακτηρισμὸν καθαρῶς και γνησίως ἰδικόν μας εἶναι ὁ ἀδελφός, ὁ ἐκμεταλευτὴς και διεκδικητὴς τῆς τιμῆς τῶν θυμάτων. Τοῦτο πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἰδιαίτεραν θέσιν, τοῦ προστάτου και κηδεμόνος, τὴν ὅποιαν ὁ ἀδελ-

φός ὁ ἐργατικὸς, ὁ καλὸς και εὐσυνείδητος κατέλαβεν ὡς τώρα εἰς τὴν οἰκογένειαν. Ὁ ἀδελφός τὸ κοινὸν θῦμα τῆς αὐταπαρνήσεως και τῆς οἰκογενειακῆς στοργῆς, ὁ ἄγγελος προστάτης τοῦ σπιτιοῦ, ἐκεῖνος ποῦ πανδρεῖ ἀδελφὲς και τρέφει γονεῖς ἔχει βεβαίως και κάποιο δικαίωμα ἐπὶ τῶν ἰδικῶν του. Ἀλλὰ με τὴν ἐπιπολάζουσαν διαφθορὰν ὑπάρχουσαν και ἀδελφοὶ κακοήθεις, οἱ ὅποιοι νομίζουν ὅτι ἔχουν δικαιώματα ζωῆς και θανάτου ἐπὶ τῶν θυμάτων τῆς τύχης και τῆς ἰδικῆς τῶν διαφθορᾶς ἀδελφῶν των. Καὶ ἐνῶ συντρέχουσαν εἰς τὸ κακὸν και τὸ ἐκμεταλεύονται ἀναίδεστατα, εὐθὺς ποῦ ἡ ἐκμετάλευσις παύσῃ παρουσιάζονται ἡρώες τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς, και τὸ χειρότερον ὑπάρχει κοινωνία και δικαιοσύνη ἢ ὅποια τοὺς δικαιώνει και τοὺς ἐνισχύει.

Αὐτὴ εἶναι ἡ θέσις τοῦ ἔργου, τὸ ὅποιον εἰς τέσσαρας πράξεις ζωντανάς, σπαρταριστὰς ἀπὸ δραματικὴν ἀλήθειαν, εἰς πράξεις ποῦ ἀπεδόθησαν με μοναδικὴν ἐντέλειαν, ποῦ ἐπαρουσίασαν χαρακτηρὰς πρώτης γραμμῆς, κρατεῖ εἰς ὑπερέντασιν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατοῦ.

Βεβαίως μία ὑπόθεσις παρμένη ἀπὸ τὰ σκότη τῆς κοινωνικῆς ἀθλιότητος δὲν ἀρνεῖται εἰς τὴν ψυχὴν τὸ εὐχάριστον αἶσθημα ἐνός ἔργου ἀνωτέρων αἰσθημάτων εἰς σφαίρας ἀνωτέρου πολιτισμοῦ. Ἡ τελεία μάλιστα ὑπόκρισις ἀπὸ τὴν ὑπέροχον πρωταγωνίστριαν ὡς ἀδελφὴν, τὴν κ. Μαρίκου ὡς μητέρα, τὸν κ. Μυράτ ὡς μνηστῆρα, τὸν κ. Φιλιππίδην ὡς ἀδελφόν και τοὺς ἀμμήτους κουτσαβάκηδες συντρόφους του, κάμουν ἀκόμη βαρύτερον τὸ αἶσθημα τοῦ θεατοῦ. Καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι τὸ **«Κράτος τοῦ Ζόφου»** τοῦ Τολστόη μοῦ εἶχε κάμει τὴν ἰδίαν ἐντύπωσιν, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ μὴ εἶναι, αὐτὸ ὡς και ἐκεῖνο, τηρουμένων φυσικῶν τῶν ἀναλογιῶν, ἀληθινὰ μεγάλα ἔργα κοινωνικῆς προβλεπτικότητος, ἔργα τῆς σειρᾶς τοῦ Ἰψεν και τῶν δυνατῶν ἐν γένει βορείων συγγραφέων.

ΤΟ ΚΟΥΡΕΛΙ

Ἡ Κυβέλη εἶχεν ὡς μεγίστην ἐπιτυχίαν τῆς θερινῆς περιόδου ἄλλο ἔργον τοῦ Νικοντέμι, τὸ **Κουρέλι**. Εἰς τὸν ρόλον της ὡς κοριτσάκι με κουρσελισμένα ρούχα, ἀλλὰ με πολυτελῆ ψυχὴν και δυνατό πνεῦμα ἡ κ. Κυβέλη εἶχε και πάλιν μίαν ἀπὸ τὰς θριαμβευτικὰς τῆς ἐπιτυχίας ποῦ ἐκράτησαν τὸ **Κουρέλι** ἐπάνω εἰς τὴν σκηνὴν, περισσότερον και με μεγαλύτερα κέρδη ἀπὸ κάθε ἐπιθεώρησιν.

Μεθ' ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν πρὸς συνέχισιν τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν και κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον και Αὐγουστον δὲν κατωρθώθη τοῦτο διὰ λόγους ὑγείας τῆς διευθύνσεως.

Ἡ ἔκδοσις ἐπαναλαμβάνεται τακτικῶς ἀπὸ σήμερον.

MODES CHAPEAUX

ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ Ι. ΜΑΝΤΟΥΚΑ

Παρελήφθησαν ἐκ Παρισίων τὰ νέα chic Μοντέλα.

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 38.

Τὰ **ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ** νοσήματα

Θεραπεύονται ἐν τῇ τελείᾳ κλινικῇ τοῦ εἰδικοῦ ὀφθαλμολόγου

ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ

Τ. ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κλπ.

ἐν τῇ Ὀφθαλμολογικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων σπουδάσαντος κλπ.

Ἀθῆναι. 20 ὁδὸς Πειραιῶς. Τηλέφωνόν 654,

**ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΓΑ
ΚΑΠΝΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΤΩΝ ΑΔΕΛΦ. ΜΕΞΗ**

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ

ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΕΚΛΕΚΤΗΣ

ΓΩΝΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ - ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΖΥΘΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ

ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ

Ἡ νέα ὀρχήστρα ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ κ.

ΝΤΕΛΜΠΟΥΟΝΟ

καὶ μὲ τὸ γλυκύτετο πρῶτο βιολί τοῦ κ.

ΠΑΣΑΝΕΝΤΕ

Τρίτην καὶ Παρασκευὴν συναυλίαι.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΤΟΣ 1916

ΔΡΑΧ. 1.000,000 ΚΕΡΔΗ

Καθ' ἑκάστην κλήρωσιν ἐκδίδονται 100,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν 400.000, παρέχοντα κέρδη εἰς 2,000 γραμμάτια ἀξίας δραχμῶν 200.000. Διὰ τὴν κλήρωσιν τῆς 28 Φεβρουαρίου 1916 ἐξεδόθησαν ὑπ' ἀξίοντα ἀριθμὸν 1—25.000 ἀκέραια γραμμάτια παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς ἀκέραιον τὸ κέρδος καὶ τιμώμενα τέσσαρας δραχμὰς καὶ ὑπ' ἀξίοντα ἀριθμὸν 25.001—100.000 τέταρτα γραμματίων τιμώμενα μιᾶς δραχμῆς καὶ παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς τὸ τέταρτον τοῦ κέρδους.

Κέρδη ἑκάστης κληρώσεως

	Μέγεθος κέρδους	ἑκ	Δραχμ.		Δραχ.
1	Μέγα κέρδος	ἑκ	80.000		80.000
1	Κέρδος	ἑκ	20.000	»	20.000
2	Κέρδη	ἑκ	2.500	»	5.000
6	Κέρδη	ἑκ	1.000	»	6.000
15	Κέρδη	ἑκ	400	»	6.000
1950	Κέρδη	ἑκ	40	»	78.000

Ἡ πρώτη κλήρωσις γινέσεται τῆς 28 Φεβρουαρίου (12 Μαρτίου) 1916, ἡ δευτέρα τῆς 25 Ἀπριλίου (8 Μαΐου) 1916 ἡ τρίτη τῆς 27 Ἰουνίου (10 Ἰουλίου) 1916, ἡ τέταρτη τῆς 31 Ὀκτωβρίου (13 Νοεμβρίου) 1916, καὶ ἡ πέμπτη τῆς 31 Δεκεμβρίου 1916 (13 Ἰανουαρίου 1917).

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν ἀρχαιοτήτων, ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, εἰς Ἀθήνας.

Ὁ Διευθύνων Τμηματάρχης: Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ